

DARBININKAS

Vol. LXXXIV, Nr. 43
Lapkričio - November 5, 1999 Penktadienis-Friday

PERIODICALS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Kaina
\$ 1.00

LIETUVOJE ir apie LIETUVĄ

- **Spalio 29 d.** prasidėjusia me neeiliniame Seimo Posėdyje Prezidentas Valdas Adamkus pristatė kandidatą į Ministrus Pirmininkus, dabartinio Seimo pirmojo vicepirmininko Andriaus Kubiliaus kandidatūrą. Pagal Seimo Statutą ne vėliau kaip per dvi darbo dienas pretendento kandidatūrą turėjo apsvarstyti frakcijos. Seimas dėl teikiamos Ministro Pirmininko kandidatūros turėtų balsuoti ne vėliau kaip po savaitės.

- **Spalio 27 d.** pasirašytu dekretu Prezidentas Valdas Adamkus atleido Rolandą Paksą iš Ministro Pirmininko pareigų. Laikinąją Vyriausybės vadovę paskirta socialinės apsaugos ir darbo ministrė Irena Degutienė. I. Degutienė laikinai Vyriausybei vadovavo ir tuomet, kai iš Premjero pareigų buvo atleistas Gediminas Vagnorius.

- **Seimo posėdžių sekretariate** spalio 29 d. užregistruotas nutarimo projektas skelbti referendumą dėl "Mažeikių naftos". 48 šią iniciatyvą remiančių parlamentarų parašai įteikti Seimo valdybos nariui, Seimo Pirmininko pavaduotojui Arvydui Vidžiūnui ir Seimo sekretariatui. Referendumui planuojama pateikti klausimą: "Ar pritariate tam, kad Lietuvos Respublikos Seimas ir Vyriausybė atsisako valstybės kontrolės ir sprendžiamosios galios reorganizuotoje akcinėje bendrovėje "Mažeikių nafta".

- **Lietuvos banko** valdybos pirmininkas Reinoldijus Šarkinas atsisakė Prezidento pasiūlymo eiti finansų ministro pareigas. Apie savo apsisprendimą jis spalio 27 d. informavo Prezidentą Valdą Adamkų. Lietuvos banko vadovas teigia nenoris grįžti į politiką - jis jau yra dirbęs finansų ministru. R. Šarkinas buvo vertinamas kaip vienas geriausių kandidatų į Finansų ministerijos vadovo postą, kadangi jis gerai žino šios institucijos veiklą, yra puikus organizatorius bei turi autoritetą tarp pasaulio finansininkų.

- **Centro sąjungos pirmininkas**, Seimo pirmininko pavaduotojas Romualdas Ozolas paragino kalinti Seimo narį Audrių Butkevičių atšaukti savo parašą, esantį tarp kitų Seimo narių, reikalaujančių surengti referendumą dėl "Mažeikių naftos". "Referendumo rengimo iniciatoriai pasielgė ir neteisingai, ir neetiškai. Pasirašiusieji apie A. Butkevičiaus dalyvavimą sąrašą nebuvo informuoti", - sakė R. Ozolas.

- **"Mažeikių naftos"** bendrovės akcininkų susirinkime spalio 29 d. išrinkta stebėtojų taryba, kurią sudarys keturi Lietuvos atstovai ir du "Williams" igaliojiniai. Tą pačią dieną įmonų registre turėjo būti įregistruota nauja "Mažeikių naftos" įstatų redakcija, kurią turi patvirtinti akcininkai, ir stebėtojų taryba galės paskirti naują bendrovės valdybą. Ją sudarys keturi Lietuvos Vyriausybės atstovai ir trys "Williams" igaliojiniai.

LIETUVOS VYRIAUSYBĖ IR "WILLIAMS" PASIRAŠĖ ISTORINĘ SUTARTĮ

Lietuvos Vyriausybė ir JAV bendrovė "Williams International" spalio 28 d. vidurdienį Vilniuje pasirašė sutartį dėl investicijų į Lietuvos naftos ūkį. Sutartis pasirašė Susisiekimo ministras Rimantas Didžiokas, Valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministras Sigitas Kaktys, laikinoji "Mažeikių naftos" vadovė Vita Petrošienė ir "Williams Lietuva" generalinis direktorius Randy Majors.

Sutartys vainikavo sunkias, 18 mėnesių trukusias derybas, kurios kelis kartus galėjo nutrūkti ir kurių įtampas neįvei-

rybininkams pavyko pasiekti svarbių kompromisų.

"Svarbiausia - "Mažeikių nafta" turi strateginį partnerį - "Williams" kompaniją", sakė A. Kubilius.

Pasak jo, Vyriausybei ir "Williams" pavyko pasiekti labai svarbaus susitarimo - abi pusės sieks, kad finansuojant "Mažeikių naftą", dalyvautų tarptautinės finansų institucijos - Europos rekonstrukcijos ir plėtros bankas ir Tarptautinė finansų korporacija bei kitos - kad palengvintų Lietuvos finansinę naštą.

bendrovei, nes visiems laikams išsprendžia pagrindinę - finansavimo - problemą, bei užtikrina, kad bus pakankamai lėšų jos modernizavimui", sakė V. Petrošienė.

Dalį lėšų (88 mln. JAV dolerių) koncernas panaudos naftai pirkti, likusius - Būtingės terminalo statybai (27 mln. dolerių) bei "Mažeikių naftos" rekonstrukcijai.

"Williams International" atstovai neabejoja, kad nuo lapkričio pradžios "Mažeikių nafta" laisvai gaus naftos.

"Rusijoje pilna naftos, svarbu

1999 m. spalio 29 d. Vilniuje Lietuvos Vyriausybės ir kompanijos "Williams International" bendradarbiavimo protokolą pasirašė laikinai einanti ministrės pirmininkės pareigas Irena Degutienė ir kompanijos "Williams International" prezidentas John Bumgarner (k.). Protokolo pasirašymo ceremonijoje taip pat dalyvavo: (iš deš. į k.) laikinasis Susisiekimo ministras Rimantas Didžiokas, laikinasis Valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministras Sigitas Kaktys, Seimo pirmininkas Andrius Kubilius

K. Vanago (ELTA) nuotr.

kė dvi Lietuvos Vyriausybės. Sutartis pasirašė laikinosios Vyriausybės atstovai.

Pagal sutartį "Williams" įsigijo 33 proc. "Mažeikių naftos" akcijų ir gavo koncerno valdymo teisę.

Pasak derybų dalyvių, iš karto po sutarčių pasirašymo į "Mažeikių naftos" sąskaitą "Williams International" pervadė 150 mln. JAV dolerių, o Lietuvos Vyriausybė - 75 mln. JAV dolerių.

Tikimasi, kad dabar žaliavos neturinčios "Mažeikių naftos" nereikės stabdyti, nes jau lapkričio 1 d. ji galės nusipirkti naftos.

Seimo vicepirmininkas Andrius Kubilius po pasirašymo ceremonijos žurnalistams sakė, kad per paskutinę savaitę de-

"Jeigu jos dalyvaus ir teiks pasiūlymus, kaip pakeisti sutartį, į juos bus atsižvelgta. Manau, tai labai svarbus susitarimas", kalbėjo A. Kubilius. "Aš patenkintas, kad po ilgų derybų mes pagaliau baigėme šį sandorį. Sutarties sąlygos yra tokios, kurių reikia "Mažeikių naftai", o jai reikia patirties, finansavimo, įgyvendinti modernizavimo programą, kad ji galėtų konkuruoti su kitomis Europos naftos perdirbimo gamykloms", po sutarties pasirašymo sakė "Williams Lietuva" vadovas R. Majors.

Laikinoji "Mažeikių naftos" generalinė direktorė Vita Petrošienė teigė, kad sutarties sąlygos yra labai palankios "Mažeikių naftai".

"Šis sandoris labai palankus

turėti pinigų už ją sumokėti. "Mažeikių nafta" visą laiką pirko žaliavą Rusijos siūlomomis kainomis, bet per tarpininkus, todėl mokėjo 20-25 proc. brangiau nei kiti aplink", sakė "Williams" konsultantas Aleksandras Abišala.

Vyriausybė ir "Williams" galutinai nesutarė dėl 40 mln. JAV dolerių paskolos "Mažeikių naftai", kurią Vyriausybė turėtų suteikti iki kitų metų kovo 1 dienos ir kurią ji norėtų tik garantuoti.

Šalys pasirašys atskirą protokolą šiuo ir kai kuriais kitais kol kas nesutartais klausimais.

Pasak "Williams" atstovų, iki kitų metų kovo mėnesio bus tariamasi, kad tai nebūtų Vyriausybės paskola, galbūt "Williams" nereikalaus ir garantijos.

BNS

KAUNO ARKIVYSKUPAS JAUNUOMENĘ PERSPĖJA DĖL PAVOJINGOS MUNISTŲ SEKTOS VEIKLOS

Kauno arkivyskupas Sigitas Tamkevičius perspėjo Kauno aukštųjų mokyklų rektorius bei Švietimo ir ugdymo skyriaus vedėją dėl munistų sektos veiklos. Mokymo įstaigoms perduotame arkivyskupo laiške išreikštas susirūpinimas dėl Susivienijimo bažnyčios, kitaip dar vadinamos "munistų" sektos, veiklos Kauno bei visos Lietuvos mokyklose ir universitetuose. Apie tai pranešė Kauno arkivyskupijos atstovai.

Munistus S. Tamkevičius laiške vadina klatinga sekta. Jos nariai, pasak arkivyskupo, vengia prisistatyti, kas iš tikrųjų yra, ir slepiasi po įvairių or-

ganizacijų - Moterų federacija už taiką, Šeimų federacija už taiką, Pasaulio profesorų taikos akademija - pavadinimais.

S. Tamkevičius laiške perspėja, kad munistai į sektą bando įtraukti moksleivius ir studentus, ypač norinčius išvažiuoti į užsienį.

"Užkibusiems ant jų meškerės meistriškai "plaunamos smegenys", vėliau jie masiškai sutuokiami su visiškai nepažįstamais asmenimis ir tapę paklusnūs sektos valios arkivyskupui", teigia arkivyskupas.

Šiais metais Universitetinės principo studijavimo asociacijos (UPSA) nariai organizavo ir

dar organizuoja po visą Lietuvą vadinamąjį Tyros meilės žygį, norėdami užverbuoti naujų narių.

S. Tamkevičius savo laiške nurodo, kad munistai vengia prisipažinti, jog priklauso munistų sektai, nes jos ikūrėjas Moon ne kartą buvo teistas. "Manau, kad visų švietimo įstaigų vadovams, dėstytojams, pedagogams, studentams bei moksleiviams reikia žinoti apie Susivienijimo bažnyčios kėslus ir jų pavojingą veiklą", teigia arkivyskupas.

Susivienijimo bažnyčia yra įkurta korėjiečio Sun Myoung Moon ir paplitusi daugelyje pasaulio šalių.

ELTA

ATLANTO VANDENYNE RASTOS Į CAIRO SKRIDUSIO LĖKTUVO NUOLAUŽOS

Jungtinių Valstijų Pakrantės apsauga spalio 31 d. Atlanto vandenyne aptiko iš New Yorko į Cairo skridusio Egipto avialinijų keleivinio lėktuvo nuolaužas, pranešė pareigūnai. "EgyptAir" avialinijų pareigūnai Cairo mieste patvirtino, kad dviejų variklių lėktuvu "Boeing 767" skrido 197 keleiviai ir 15 įgulos narių.

Pasak Pakrantės apsaugos Bostone pareigūnų, laivo nuolaužos buvo rastos netoli Nantucket salos. Šiuo metu bandoma nustatyti tikslią lėktuvo katastrofos vietą.

JAV Federalinės aviacijos administracijos (FAA) atstovas spaudai Elliott Brenner sakė, kad lėktuvas, skridęs į Cairo, pakilo iš New Yorko J.F. Kennedy tarptautinio oro uosto 1 val. 19 min. ryto. Maždaug po valandos jis dingio iš radiolokatoriaus ekranų.

Paskutinį kartą su lėktuvo igu-

la buvo susisiektas, kai jis buvo maždaug už 100 kilometrų į pietus nuo Nantucket salos, netoli Massachusetts valstijos. Lėktuvas į Cairo skrido iš Los Angeles ir New Yorke buvo nusileidęs papildyti degalų. Dėl nepalankaus oro skrydis iš New Yorko buvo atidėtas dviem valandoms.

Tačiau FAA atstovė spaudai Rebecca Tresler sakė, kad lėktuvas išskrido iš New Yorko dviem valandom ir 20 minučių vėliau nei numatyta tvarkaraštyje, nes jis jau pavėluotai atskrido į New Yorką.

"Boeing 767" nukrito į vandenyną iš 33,000 pėdų aukščio per 2 minutes. FBI ir kitos saugumo tarnybos tiria sabotažo galimybes, nors prezidentas Clinton ir kiti pareigūnai pareiškė, jog kol kas nesą jokių akivaizdžių požymių.

Reuters, PA, The Express

LIETUVA NEPAJĖGI ĮVERTINTI VINCO BABILIAUS PADARYTOS ŽALOS

Socialdemokratų frakcijos pirmininko Vytenio Andriukaitis teigimu, kol kas valstybei sunku pripažinti, jog buvusio ūkio ministro Vinco Babiliaus veikla Lietuvai padarė žalos. V. Andriukaitis gavo atsakymą iš Lietuvos Generalinės prokuratūros į paklausimą dėl buvusio ūkio ministro V. Babiliaus veiklos.

V. Andriukaitis Generalinės prokuratūros prašė ištirti ir teisiškai įvertinti eksministro veiksmus, vykdant Lietuvos naftos ūkio privatizavimą, organizuojant elektros energijos linijas į Vakarus statybą, vykdančią elektros energijos eksportą į Baltarusiją ir į Kaliningrado sritį, organizuojant akcinės bendrovės "Lietuvos energija" darbą, vykdančią Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo reikalavimus, privatizuojant valstybinę įmonę "Skaiteks".

Spaudos konferencijoje spalio 29 d. V. Andriukaitis sakė, jog valstybės institucijos neturi jokių vertinimo kriterijų, o Generalinė prokuratūra tiesiog nepajėgi spręsti, ar vykdančią Lietuvos ir Vakarų Europos energetikos sistemų sujungimo projekto konkursą, buvo pažeisti Lietuvos įstatymai ir ar valstybei padaryta žala.

Generalinės prokuratūros atsakyme rašoma, jog Lietuvos

energetikos instituto direktoriaus Jurgio Vilemo skaičiavimais, galimas nuostolis yra nuo 0 iki 35 mln. litų. Tačiau neaiški galimų nuostolių skaičiavimo tvarka ir metodika, tai neleidžia apibrėžti konkrečios nuostolių sumos, todėl neatmetama galimybė, kad nuostolių apskritai nebuvo padaryta.

"Esant tokioms aplinkybėms, nėra jokio pagrindo teigti, kad organizuojant ir vykdančią Lietuvos ir Vakarų Europos energetikos sistemų sujungimo projekto konkursą, buvo pažeisti Lietuvos įstatymai ir valstybei padaryta žala", rašoma atsakyme.

"Jei būtų iškilusi problema nuo 0 iki 100 litų, tikriausiai prokuratūra sugebėtų rasti mechanizmą ir įvertinti nuostolius, tačiau dabar kalbama "tik" apie 35 mln. litų, todėl Vincui Babiliiui skirta valstybinė pensija", sakė V. Andriukaitis.

Anot V. Andriukaitis, Viešųjų ir privačių interesų įstatymo 22 straipsnio problemų prokuratūra tyrinėti negali. Šios problemos tyrimu turėtų užsiimti Vyriausioji tarnybinės etikos komisija.

Tačiau, pasak V. Andriukaitis, Vyriausioji tarnybinė etikos komisija nebuvo suformuota iki šių metų rudens.

BNS

NIDOS UOSTAS TAPO TARPTAUTINIŲ

Į Nidos uostą per metus atplaukia daugiau kaip 60 keleivinių ir per 100 pramoginių laivų iš užsienio valstybių, ypač iš Vokietijos ir Rusijos. Į šį uostą užsuka nemažai užsieniečių valdomų jachtų ir katerių. Norint

plėtoti tarptautinį turizmą, būtina sudaryti palankias sąlygas ne tik jiems atvykti, bet ir užtikrinti operatyvią pasienio kontrolės veiklą. Vyriausybė nutarė Nidos uoste steigti pasienio kontrolės punktą.

LR

RUSIJOS KAREIVIS LIETUVOJE IEŠKOJO CIGAREČIŲ

Spalio 26 d. 9:25 val. vak. Pagėgių pasienio policijos rinktinės (PPR) Girėnų užkaros (Vilkaviškio raj.) budėtojai pasikambinę Vištyčio miestelio gyventojas pranešė, kad į jo namus atėjo uniformuotas Rusijos kareivis ir paprašė rūkalų. 9:30 val. vak. į įvykio vietą išsiųsta rezervinė grupė, apie įvykį pranešta Rusijos federalinės pasienio kariuomenės Černiachovsko užkardos pareigūnams. Lietuvos pasieniečiai Vištyčio apylinkėse nieko įtartino nerado. Skambinęs pilietis pasie-

niečiams patvirtino kareiviui davęs cigarečių. 10:00 val. vak. tebevykstant paieškai pastebėtas uniformuotas žmogus, bėgantis link valstybės sienos. Jo sulaikyti nepavyko.

11:53 val. vak. Černiachovsko užkardos pasieniečiai pranešė, kad užkardoje nustatytas įtariamasis kareivis, kuris kienėse turėjo Lietuvoje pagamintas cigaretes ir degtukus. Rusijos pasieniečiai nepranešė sulaikytojo pavardės ir sienos kirtimo motyvų.

BNS

“Bažnyčia turėtų aktyviau skelbti krikščioniškas vertybes”

Su Vilniaus kunigų seminarijos rektoriumi, kunigu dr. Hans F. Fischeriu kalbasi “Darbininko” redaktorius Julius Keleras

(pradžią praeitame numeryje)

H.F. Vilniaus seminarija turi tokį gerą dalyką (jei žvelgsime į vadovybę), jog mes esam skirtingos dvasinės orientacijos, pvz., mano kongregacijoje, nežiūrint to, kad anaipol neignoruojamas Dievo Motinos pagarbimas, tačiau mes ypatingai garbiname Šventąją Dvasią, tėvų jonių, kurie yra dvasios tėvai ir dėsto filosofiją, pamaldumas išskirtinai yra nukreiptas Dievo Motinai. Labai gerai, kad klierikai gali matyti, kad egzistuoja skirtingi ir imanomi keliai, kad tai neprieštarauja viena kitam, o tik papildo. Klierikai turi galimybę suprasti, kad tikėjimas yra margas, žmonės turi išsirinkti tą kelią, kurį Dievas jam pasiūlė, ir nebijoti to kelio, vedami šventosios Dvasios ir Bažnyčios tradicijų.

J.K. O Vilniaus kunigų seminarijos problemos ar ku nors skiriasi nuo kitų Lietuvos seminarijų? Ar daugiau jūntate Lietuvos valdžios paramą, ar ignoravimą?

H.F. Buvo vienas labai keistas dalykas. Kuomet atvažiuavau į Lietuvą, pastebėjau, kad Kunigų seminarija neturi nei juridinio asmens statuso, nei aukštosios mokyklos statuso. Juridinių statusą buvo galima gana

Taip yra kunigų seminarijos rektorių konferencijoje, į kurią įeina Kauno Vytauto Didžiojo Teologijos fakulteto dekanas. Mes jau dvejus metus dirbam, kad sukurtume tokią *ratio fundamentalis* tvarką Lietuvos kunigų seminarijoms: tai yra Šventojo Sosto reikalavimas ir tikiuosi, gal iki sekančių metų baigsim šią dalyką. Svarbu, kad yra pastovus kontaktas tiek ir tarp klierikų, tiek ir tarp vadovybės.

J.K. O kiek seminaristų atkrinta, suabejojusių savo pašaukimu?

H.F. Manysčiau, iki šiol tai buvo trečdalis ir tai yra faktiškai tas pats skaičius, apie kurį kalbame Vokietijoje arba visur kitur, t. y. Lietuva tuo nesiskiria nuo kitų šalių.

J.K. O kaip, Jūsų nuomone, reikia vertinti kunigus, kurių pasitaiko Lietuvoje ir kitose šalyse, kurie metė kunigystę, sukuria šeimas ir bando kunigauti toliau, organizuoja savo bendraminčių sąjungas? Kaip Jūs į tai žiūrite?

H.F. Paskutinį dalyką, kurį jūs įvardijote, aš norėčiau įvertinti negatyviai. Vienas dalykas, už kurį aš buvau kritikuotas, kad pernai iš 36 kandidatų aš parėmiau 24. Laikiauosi požiūrio, jog geriau laiku pasakyti, kad ne, pašaukimo nėra,

skelbia, nes žmonės labai greitai pajunta, kai jis tik tuščiažodžiauja ir nesirengia gyventi pagal tai, ką jis sako. Tai buvo man buvo pasakyta noviciate:

Kunigas dr. H. F. Fischeris ir “Darbininko” redaktorius J. Keleras pokalbio metu

žinok, žmonės tik tada tikės tavo pamokslu, jei stengiesi gyventi pagal juos. Aišku, kad ne visada sekasi 100 % taip gyventi, bet reikia dėti pastangų, kitaip kunigas taps žmogumi, kuris atitrauks žmones nuo Dievo ir Bažnyčios. Mano parapijoje, namuose, pasitaiko tokių atvejų, kai kunigai pameta savo kunigystę, bet tie žmonės tikrai pasistengia tada gyventi parapijoje tyloje ir mums netrukdyti. Galėčiau pasakyti, kai kai kurie ekskunigai tikrai padeda. Ko aš negaliu suprasti - kodėl tie atsimes tieji taip elgiasi, manydami kad jie gudresni už kitus ir visą Bažnyčią, kad jie turi teisę, jiems priklausoma... Šito dalyko aš negaliu suprasti.

J.K. Pakalbėkime apie tikėjimo krizę, kaip ji įtakoja Lietuvos ir Vokietijos gyventojus? Įdomu būtų, jei palygintumėte - juk Jums situacija neabejotinai gerai žinoma.

H.F. Klausimas - ar tai tikėjimo krizė, ar visuomenės krizė? **J.K.** Bet juk tai susiję, ar ne? **H.F.** Aš manysčiau, kad tai yra visuomenės krizė. Pakalbėkime apie tą Europos dalį, kurioje gyvename. Buvusioje komunistinėje šalyje yra viena pagrindinė problema - visose mūsų šalyse, ar tai būtų Rytų Vokietija, Lenkija, Čekija, Lietuva - mes puikiai išmokome gintis nuo komunizmo, gintis nuo priešų, pasakyti “ne”, kovoti su blogiu. Bet ko mes neišmokome - tai vertinti pozityvias mūsų tikėjimo vertes ir vertybes. Komunistiniais laikais buvo labai paprasta: Bažnyčia buvo vienintelė alternatyva, o dabar, kai turguje yra tiek daug prekiautojų, kurie siūlo žmonėms mintis ir gyvenimo tikslą, Bažnyčia kažkodėl dar yra per daug užimta savimi - struktūrų atstatymu, finansiniu savo būklės garantavimu, kad pamišta, jog mūsų pirmas uždavinys yra misija. Ir kiek daug yra žmonių, kurie kovodami su komunizmu praranda savo gyvenimo tikslą, dvasinę orientaciją, žmonių, kurie ieško - o Bažnyčia tyli, arba per mažai sako. Manysčiau, kad tai liečia ir Lietuvą, Bažnyčia turėtų aktyviau skelbti krikščioniškas vertybes, manysčiau, net ir politinėje sferoje. Būtų labai puiku, jei katalikiškos orientacijos žmonės prisimintų, kas tai yra Bažnyčios socialinė doktrina, ir kad būtų krikščioniška politika, kuri tikrai turėtų pasis-

tengti realizuoti šią dalyką, Bažnyčios socialinį mokymą, o ne tikiai kovoti dėl rinkėjų. Pvz., man dabar visiškai nesuprantama situacija Lietuvoje: kiek įvairių krikščioniškų partijų dabar atsiranda. Ar jie tikrai galvoja, kad yra tiek įvairių tiesų? Būtų geriau, jei jie susivienytų ir pasistengtų parodyti savo veiklą, kas tai yra - krikščioniška politika.

J.K. Jei viename sparne yra

tinau “Lietuvos aidą”, bet dabar labai suprastėjo jo žurnalistinė kokybė.

J.K. Vienas žmogus negali padaryti laikraščio, o komandai reikia pinigų... Ir paskutinis klausimas, kaip Jūs asmeniškai vertinate eutanazijos klausimą?

H.F. Kadangi esu vokiëtis, turėčiau tylėti šiuo klausimu, kadangi Vokietijoje Antrojo pasaulinio karo metu tuo buvo piknaudžiaujama, ir manysčiau, kad gyvenimas vis tik yra Dievo duotas ir žmogus negali nuspręsti, kada jis turi baigtis. Nors norėčiau pasakyti, kad aš visada nešiojuos tokį popierių, kuriame pasakyta: prašau pašaukti kunigą, jei aš nebūsiu pajėgus išreikšti savo norą, ir prašau medicininės pagalbos padaryti tai, kas tikrai yra atskinga ir reikalinga, o ne dirbtinai pratęsti gyvenimą, kad ligoninė uždirbtų. Vienas argumentas, kurio nesigirdi viešoje diskusijoje - yra ligoninės noras uždirbti, dirbtinai pratęsiant gyvenimą, kuris yra tik fiziologinė egzistencija, bet jau nebe gyvenimas. Aš nenorėčiau gyventi tik aparatų dėka. Turėtų

būti taip, kad žmogus galėtų padoriai mirti savo šeimoje, o ne ligoninėje. Mes turėjom labai didelių problemų su ligonine dėl dviejų savų brolių. Pirmas mirė ligoninėje, o mes esam nutarę, kad jeigu jaučiam, kad prieinama gyvenimo galas, vis tiek turim garantuoti galimybę, kad jis galėtų mirti savo namuose. Aišku, kad broliai turėjo naktimis budėti prie jo, bet tai yra žmogiškesnė mirtis, negu anonimiška ligoninė.

J.K. Dar apie susivienijusią Vokietiją, apie jos katalikus. Vis tik mes Vokietiją įsivaizduojam kaip protestantišką kraštą. Kokių problemos ir kas pasikeitė?

H.F. Niekas nepasikeitė, kadangi Rytų Vokietija yra ateistinė šalis. Kas pakito Rytų Vokietijoje - gal kokie 5 % gyventojų yra katalikai, 25 % - evangelikai liuteronai, o visa kita - nežinoma masė. Manysčiau, gal tiktai Vengrijoje praktiškas ateizmas yra toks didelis, kaip ir Rytų Vokietijoje. Dar vienas įrodymas, kad net sektos gan greitai pasitraukė, nes neturėjo sėkmės.

J.K. Dėkoju Jums už pokalbį.

NEW JERSEY NEW JERSEY NEW JERSEY
SENTRY REALTY, INC. 33 E. Railroad Ave., Jamesburg, NJ 08831. Tel.: (732) 521-1611. FAX 732-521-0034. Jei norite pirkti namą, žemės plotą, komercinį pastatą ar nuomoti namą puikioje Centrinėje New Jersey dalyje, maloniai kviečiame kreiptis į NJ Licensed Real Estate agentę ZINE-RĄ A. MACYS (kalba lietuviškai). Namų tel.: (732) 521-5556 arba (732) 521-1916. Centrinė New Jersey dalis yra puiki vieta gyventi tiek jaunoms šeimoms, tiek pensininkams. Geros mokyklos. Patogus susisiekimas su prekybos centrais ir darbais. Gerai žinomos pensininkų namų bendruomenės.

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekilnojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2628.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose, kurie liečia testamentą paruošimą ir jo vykdymą, o taip pat nekilnojamo turto pirkimą ar pardavimą bei įvairius reikalus, susijusius su mokesčių (tax) mokėjimu. Advokatas dirba Connecticut valstijoje ir kalba lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. E-mail: sigecycle@aol.com. Tel.: 860 651-0261. Fax 860 651-8376.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujojo vietoj - OHLERT-RUGGERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LAISVĖS ŽIBURIO radijas girdimas sekmadieniais 9 val. ryto iš KDM stoties 1380 AM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 423-3979.

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJA
ir jos spaudą paremkime dabar:
pinigais, Unitrust, testamentais.

-Tax Exempt #36-2927289-
per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642
Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informacijų

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI Į VISAS KAPINES
NEW YORK, NEW JERSEY
IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ISTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINŲ.

Kasolino
MEMORIALS

66-86 80 ST. MIDDLE VILLAGE,
QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326-1282; 326-3150
TAI MŪSŲ VIENTELĖ VIETA -
GAUSI PARODŲ SALE -

†

KVEČAS
JONAS
1933+1976

Naujoji Vilniaus kunigų seminarija

greitai gauti, bet aukštosios mokyklos statusas buvo pusantų metų pastangų rezultatas. Tikriausia, Lietuvos prezidento Valdo Adamkaus dėka šią gavome, kadangi aš prieš naujos seminarijos inauguraciją gana aiškiai ir griežtai išreiškiau savo nuomonę apie tai. Ir žinau iš vieno Prezidento patarėjo, kad Prezidentas ir tai atkreipė dėmesį ir savo inauguracinę kalbą ypač pabrėžė kunigų seminarijos vaidmenį švietime ir tautos kultūros istorijoje. Labai greitai po šitos kalbos buvom pakviesti į Švietimo ministeriją ir šių metų gegužės mėn. mes gavom pirmosios tokios įstaigos Lietuvoje - nevalstybinės aukštosios mokyklos statusą, t. y. mes nepriklausom valstybei, o mūsų aukščiausiasis autoritetas yra Šventojo Sosto švietimo kongregacija, o ne Lietuvos Švietimo ministerija.

negu abejoti, šventinti žmogų kunigų, o po to išsiaiškinti, kad jis visiškai netinkamas būti kunigu. Tai yra vienas dalykas. Antra, vis tiek manysčiau, yra sunku prognozuoti, ar žmogus bus kunigas, ar gyvens santuokoje, ar per visą savo gyvenimą išliks ištikimas savo pažadams. Dėl to aš ir sakau, kad kiekviena teologija turėtų pradedti ir baigtis ant kelių. Manysčiau, yra tam tikras pavojus paviršutiniško aktyvumo. Aš negaliu suprasti, kad yra kunigų, sakančių: aš neturėjau laiko paruošti sekmadienio pamokslą, aš neturėjau laiko paruošti dvasinių dalykų... Kunigas turėtų suprasti, dėl ko jis yra pašventintas - ne tam, kad pastatytų bažnyčią, kad pastatytų seminariją, bet kad skelbtų gerąją naujieną. Tai yra pats svarbiausias jo uždavinys. Kunigas turi gyventi tuo, ką jis

skelbia, nes žmonės labai greitai pajunta, kai jis tik tuščiažodžiauja ir nesirengia gyventi pagal tai, ką jis sako. Tai buvo man buvo pasakyta noviciate:

tengti realizuoti šią dalyką, Bažnyčios socialinį mokymą, o ne tikiai kovoti dėl rinkėjų. Pvz., man dabar visiškai nesuprantama situacija Lietuvoje: kiek įvairių krikščioniškų partijų dabar atsiranda. Ar jie tikrai galvoja, kad yra tiek įvairių tiesų? Būtų geriau, jei jie susivienytų ir pasistengtų parodyti savo veiklą, kas tai yra - krikščioniška politika.

J.K. Bet, tarkim, “Lietuvos aidas” stengiasi būti nepriklausomas, konservatoriai jį nefinansuoja, nemoka jį skelsti.

H.F. Aš anksčiau labai ver-

DARBININKASThe Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$30.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoją REDAKCINĖ KOMISIJA —

Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra

Apie maistą šunims ir katėms

Skaitau ir nežinau ką galvoti, verkti ar džiaugtis: "Gargžduose pradėjo veikti nauja gamykla - "Masterfoods Lietuva", kurioje bus gaminamas maistas šunims ir katėms. Į naująją gamyklą, pastatytą šiek tiek mažiau nei prieš metus, jau investuota daugiau nei 40 mln. litų". Baltic News Service pranešime teigiama, jog tai būsimi viena moderniausių maisto pramonės gamyklų Lietuvoje: gaminsianti kniauksintiems ir lo-

jantiems nevisai neturtingų lietuvių draugams įvairių dešros rūšių bei mėsos produktų. Ak, sakau sau, pagaliau privilegijų turintys Lietuvos šunys ir katės galės išsirinkti labiausiai mėgiamą dešrą ir nebekentės nepelnyto pažeminimo, kas pasitaikydavo anksčiau, pasitenkinant atliekom nuo šeiminių stalo. Dabar Nepriklausomybėje gyvenantys šunys ir katės pajus, kad artėjančioje Europos Sąjungoje jie neliks beteisiais, apleistais ir alkanaujančiais Visatos padarais! Kas, kad be paso ir balsavimo teisės! Galimas daiktas, pasvajotų koks romantiškas studentas, jog kada nors ir apleistiems žmonėms bus pastatytas koks nors pigių dešrių fabrikėlis, tegu ir ne už 40 mln. litų. Lietuviai juk nuo amžių yra pagarsėjusi mėsos ir bulvių valgytojų tauta, tačiau, kai mėsiena neįperkama, tenka rinktis tai, kas pagal kišenę. Visai įmanoma, kad benamiai, ar iš bado blizgančiom, o gal suvis užgesusiom akim Lietuvos svartynų vaikais, apie kuriuos dažnai ir be jokio valdžios atoliepio rašoma Gintaro šalies spaudoje, irgi išties gležnas ir virpančias rankutes linkui kąsnelių, pasiturtinčioms šeiminiams atlikusių nuo išpopytų šunų ar kačių. Be to, teko nugirsti, jog gyvulėliams, o ypač katėms skirti valgomieji gaminiai anaipol nebjaurūs. Viena pažįstama (gyvenanti sovietinių karo veteranų rajonėlyje Vilniuje - Dariaus ir Girėno gatvėje) pensininkė net teigė, jog Europos Sąjungai, jos supratimu, žymiai svarbiau gyvuliukai nei žmonės. Esą ir tasai fabrikėlis dėl to taip staiga atsiradęs. Jei kas prieš artėjančius, nesvarbu kuriuos, rinkimus kuo įtikinamiausiai pažadės Lietuvos pensininkams pigesnio peno skrandžiui, už tą ji ir balsuosianti. Kas ten sako - užters ta vištiena? Mes, pensininkai, jos vis tiek neišgalime nusipirkti, skrandžiai mūsų brandaus socializmo metu užsigrūdino, tad net nesugurgėtų, jei įstengė nusipirkti prarytume kokią senesnę šlaunelę ar suvytėlį sparną. O visgi kas svarbiau Lietuvai trokstant būti priimtai į Europos Sąjungą: pamaitinti ubagaujančius ir svartynuose gyvenančius vaikus ar pastatyti dar kelias gamyklas, gaminančias maistą šunims ir katėms?

Vytenis Rimkus

Atsiminimai

5

Mūsų kartos žmonėms žinomas tos kantatos filialas - griausmingas fortissimo. Ir štai Pocius per aukštai iškėlė ranką, per plačiai užsimojo ir būgno dūžis nugriaudėjo po sekundės tylos pauzės... Mes tik pastebėjome, kad dirigento veidas iš karto tapo mėlynas...

Man ta diena įsirėžė visam gyvenimui savo paradoksalumu, be to dar, kad kelis dešimtmečius apie ją reikėjo tylėti, kaip ir daug kas, atrodo, pasmerkta amžinai užmarščiai.

O Lietuvoje siautėjo teroras, buvo laukiama vis naujų ir naujų represijų, trėmimų. Nuo 1948 metų pradžios buvo laukiama naujo masinio trėmimo. Buvo nutarta, kad jei bus išstremta mano šeima, aš su jaunesniaja seserimi pasislepiame, nueiname į pogrindį ar net į mišką. Buvo man pateikti keli adresai tuo ekstremaliu atveju. Ir šandien dar praedidamas matau tuos namus, tas vietas. Vienas punktas buvo dviaukštis namas Vaisių gatvėje. Įėjau į butą, o ten - daugybė žmonių, buvo bene turgaus diena, šurmuly. Kai kurie man pasirodė išgėrę. Iš karto to buto konspiracinę paskirtį atmečiau. Antra vieta - "Sodybos" parduotuvė turguje. Ogi čia man pažįstamas žmogus iš Užvižių prie Pašiaušės - Bekeris. Su juo pasitarėme, ir pasirinkau būtent šį tašką. Ir štai - gegužės mėnesio trėmimas. Aš su sesute Elyte naktį praleidome Misiukių sodelyje Lauko (Žemaitės) gatvėje, o dieną sužinojome, kad šiuo sykiu šeima nebuvu išstremta ir mes nebesislapstėme.

1948 metų pabaigoje - 1949-jų metų pradžioje mūsų ryšių sistemoje kažkas nutiko, atrodo, kad dviejų siuntų iš manęs nebe-

Vokiečių rašytojas Günter Grass pelnė Nobelio premiją

Jurgis Kunčinas

Bene kiekvienas prisiekęs skaitytojas yra ir savotiškas sirgalius - nejučia ar jaučia kuriam nors itin mėgiamam autoriui skiria ypatingą skaitytojišką dėmesį, išgyvena dėl jo kūrybos duobių ar net asmeninių nesėkmių. Natūralu, kad tokiam

jas, ir, beje, toks, kuris ryškiai išsiskiria iš kitų rašytojų ne tik Federacinėje Respublikoje, bet ir visoje po Antrojo pasaulinio karo vokiečių kalba sukurtoje literatūroje. Kai Heindrich Boll 1972 metais gavo žinią, jog jam paskirta literatūrinė Nobelio premija, ir nustebs paklausė, kodėl jam, o ne Grassui, tai ne-

JAV Günter Grass daugiausiai žinomas savo romanu "Skardinis būgnelis", pasirodžiusiu 1959 m.

skaitytojui ne paslaptis ir privatus autoriaus gyvenimas, net jeigu jis visiškai neskandalingas ir pilkas. To nepasakysiu apie 1927 metais Dancige (dabar Gdansk) gimusį vokiečių rašytoją, poetą, skulptorių, grafiką Günterį Grassą, kuriam pastarosiomis dienomis pagaliau paskirta literatūrinė Nobelio premija. Pagaliau? Taip, literatūrinuose Europos kuluaruose ši premija G.Grassui buvo pranašaujama jau seniai. Vokietija naują nobelistą labai tikėjosi sveikinti 1997-aisiais, kai žymiam autoriui sukako septyniadesimt. Ir štai šiomet, prie įvairių miestų literatūrinių premijų, Georgo Buchnerio ir Fontane premijų, prisidėjo ir žymiausioji - Nobelio.

Nors intelektualų, o ir ne tik jų, sluoksniuose garbioji premija vertinama įvairiopa, ji neginčytinai tebėra geidžiausias literatūrinis vainikas visame pasaulyje. Ši premija - tai ir visos nacijos literatūrinės kūrybos įvertinimas, nors, kita vertus, pastariaisiais dešimtmečiais ši premija neišvengė ir konjunkčios, ne kartą vertė gūžioti pečius. Kaip, beje, ir kiekviena premija. Pats Grass yra įsteigęs Alfredo Doblino literatūrinę premiją. G.Grasso biografas Heindrich Formveg rašo: "Günter Grass yra rašyto-

buvo šiaip sau kuklumas - tie žodžiai buvo visiškai realiai pasverti. Günter Grass yra stebėtinų, tiesiog nepriylgstamų galimybių rašytojas; tokių galimybių kitiems pakaktų įprasminti visam savo gyvenimui. Ir dar - jis yra tas, kuris bet kurio atžvilgiu nepasiduoda tradiciniam aiškinimui".

Pasaulyje Grass jau seniai buvo literatūros žvaigždė, jo garsų "Skardinis būgnelis" išsivertė net meksikiečiai ir japonai. Vakaruose dėl šio autoriaus buvo aistringai ginčijamasi, labiausiai - pačioje Vokietijoje. Net prancūzai, šiaip jau skeptiškai vertinantys pokarinę vokiečių prozą, entuziastingai sutiko "Dancigo trilogiją", ypač "Skardinį būgnelį", pirmąją jos dalį. O socialageryje ją "išdrįso" išsiversiti tik lenkai ir jugoslaviai, ir tai ne visą tekstą. Kuo gi klievo Grass socialistiniame lageryje? Juk jis net Wehrmache neįėjo dorai patarnauti - baigiantis karui pateko į amerikiečių nelaisvę. Vėliau buvo aktyvus socialdemokratas, rinkimų kampanijų dalyvis. Tai gi socialus, kandęs vargo, skurdo, gyvenimą po karo, kaip ir visi vokiečiai, pradėjęs su tomis keliomis dešimtėmis naujųjų markių. Priedo turįs slaviško kraujo - jo motina buvo

kašubė. Na, rusams apskritai nesisekė su tomis Vakarų garsenybėmis. Tiesa, jų ypač šlovinamas E.Hemingway nespėjo "prikiulinti" - nusišovė dar 1961 metais. Bet štai - J.Steinbeck, H.Boll... Vienas ėmė teisinti karą Vietname, kitas smerkti įvykius Čekoslovakijoje ir į apkabino į Vakarus ištremtą A.Solženicyną. Varšuvos pakto invaziją į Prahą aktyviai ir aistringai smerkė ir G.Grass, kaip ir Berlyno sienos statybą, tačiau jis "nusikalto" ir savo beletistika. Maršalo Rokosovskio kareiviai, Dancigo ir viso pasaulio vaduotojai Grassui pasirodė besą tiesiog marodieriai, prievartautojai ir plėšikai - tokie, kokie ir buvo. Tad Grasso kelias į Lietuvą buvo ištis erškėčiais klotas. Bet kad ir pavėluotai lietuviškai pasirodžiusi "Dancigo trilogija" nenustojė savojo žavesio. Parašyta 1959-1963 m. ji ilgam atėjo į Europos ir pasaulio literatūrą. Mums ji turėtų būti itin suprantama. Grass kone visa savo kūryba plieno lynais susietas su savo gimtuoju Dancigu - čia jis augo, čia gyveno jo lenkiški ir vokiški tėvai, seneliai, tetos ir dėdės. O ir romanų įvykiai mums puikiai pažįstami - neramūs paskutiniai prieškario metai, ilgas, alinantis ir likimus darys karas, desperatiškas pokaris su visomis jo grėsmomis ir suirutėmis. Gaila tik, kad trilogija tarsi paskendo naujųjų blizgančių knygų ir knygelių jūroje. Bet prie jos niekad nevėlu grįžti, ji, kaip ir didžioji Grasso kūrybos dalis, nevienadienė.

Lietuviams, žinoma, įdomu ir savotiškai malonu, kad kartkartėmis Grasso knygose šmėsteli ir lietuviškų realių. Kad ir kiek egzotiškos, mistinės, kartais keliančios šypsenėlę. Randame čia ir prūsų bei lietuvių dievus - Perkūną, Patimpą bei Pykuolį, minimas šaunūs hercogas Keystutes, suprask, Kėstutis, na, o "Šuns metuose" per visą knygą skaitytoją lydintis vilksūnis - irgi "lietuvis". Štai citata iš "genealoginio medžio": "Princas iš Perkūno Zentos Haro giminės - jos pačiojo pradžioje staugia Lietuvos vilkė - įeis į istoriją..." Ne tai, žinoma, svarbiausia, tačiau ir vienoje naujausiojo savo knygų "Rupūžės kurkimai", kurios veiksmas vyksta taip pat Gdanske, tik jau padvelkus naujau-

siems laisvės vėjams, atsiranda "Lenkų-Lietuvių-Vokiečių kapinių" draugija, siekianti Dancige gimusių vokiečių palaidoti gimtinėje, o Dancige mirusius Vilniaus lenkus perkelti į Lietuvą. Tik toks rašytojas kaip G.Grass dar tuomet sugebėjo įžvelgti, kaip netrukus bus pelnomasi iš nebūtų nuopelnų, o visa laisvė bei demokratija virs rietenų, kovos už pinigų maišą ir išverstų kailių arena...

Dabar, kai lietuviškai galime skaityti "Dancigo trilogiją", "Rupūžės kurkimus", Heindricho Formvego parašytą G.Grasso kūrybinę biografiją, naujasis nobelistas tarsi nebėra mums visiškai nepažįstamas, kaip neretai nutinka paskelbus šią nominaciją kokiam Afrikos, Australijos ar net Airijos arba Portugalijos kūrėjui. Be minėtų kūrinių, periodikoje buvo skelbta G.Grasso eilėraščių, novelių. Bet "viso kūrybos vaizdo" dar nėra. Puikios jo publicistikos knygos "Sraigės dienoraštis", romanai "Žiurkiene", "Plekšnė", "Susitikimas Telgtėje". Grass nepaprastai produktyvus - apie Vokietijos susivienijimą jis jau 1995 metais spėjo parašyti stambų romaną "Platus laukas". Jis, kaip visuomet, sutiktas irgi nepaprastai prieštaringai. Amžininkai mat reaguoją kitaip nei vėlesnės kartos, jei tiks, tos vėlesnės kartos dar randa laiko ir turi ūpo skaityti "senolius".

1975 metais Grass su dukra išvyko į Indiją ir kelis mėnesius gyveno Kalkutoje - šutroje, be kondicionierių, gatvės knibždėlyne ieškodamas atsakymų į civilizacijos pateiktus klausimus. Po to pasirodė jo grafikos piešiniais iliustruota knyga "Rodyti liežuvį". Buvo jau gan rimtai kalbama, kad viena graži diena Grass pasirodysias Lietuvoje, mūsų šalis jam nėra visiškai nežinoma. Bet nepasirodė. Užtat naujų jo knygų dabar, ko gero, sulauksime - Nobelio laureatai uždeda savitą aureolę ne tik leidėjams, bet ir skaitytojams. Beje, Grass pats piešia profesionalius viršelius savo knygoms. Ant lietuviško "Rupūžės kurkimų" viršelio - irgi G.Grasso piešinys.

Ketvirtį amžiaus "galinga" vokiečių literatūra laukė savo naujo nobelisto. Taigi po H.Bollio - Günter Grass. Tokio formato figūrų kaip Boll, Grass, Lenz vokiečiakalbėje literatūroje nūnai kaip ir nematyti. Tie, kurie buvo verti Nobelio premijos, jos jau nebegaus - po mirties ši premija nesikiama. Na, nebent gautų Peter Handke, bet jis jau austras, o ir jam teks gerokai luktelėti.

gimnaziją Izoldai Repšytei (pianistė, žurnalisto Alberto Laurinčiuko žmona), gal dar kam.

Mes į savo veiklą neįtraukėme mokytojų, nors daugelis iš jų buvo labai ryškios tautinės nuostatos. Tai pirmiausia lietuvių kalbos mokytojas Jonas Adomaitis, mūsų klasės auklėtojas Alfonsas Stonis, istorikas J. Domanskis, geografas Kęstutis Žalys. Iš kai kurių netiesioginių užuominų ryškėjo jų pozicija būti labai atsargiems. Buvo lyg ir mūsų nuostata išaugoti gerus mokytojus, antra vertus, tarp mokytojų ir moksleivių egzistavo vis tik tam tikra distancija, ir atrodo, kad panašaus pobūdžio iniciatyva korektiškesnė einant iš viršaus, o ne priešingai.

Pavojai tada buvo didžiuliai. Vieną naktį mūsų mandsardoje nei iš šio, nei iš to įvyko krata, tiesa, gana paviršutiniška. Pasirodė rusų karininkai, apsisiautę lauko apsiaustėliais (plaščpalatka), patikrino dokumentus, palandžiojo po užkampius ir išėjo. Galvok kaip nori.

Kitą kartą gaunu laišką, aiškiai rašytą kaire ranka. Jame aš kviečiamas tokią ir tokią valandą ateiti į labai svarbų susitikimą prie įėjimo į miesto parką ir niekam apie tai nesakyti. Kas tai? Reikalas ar provokacija? Pasitelkiu porą gerų klasės draugų, kad jie iš toliau mane stebėtų, o iškilus pavojui - pridengti ir pagelbėti. Vaikštinėjau, laukiau, praėjo bene pusvalandis po nustatytą laiką - niekas nepasirodė. Palengvėjusia širdimi išsisklaidėme. Po kažkiek laiko sutikau pusbrolių Leopoldą Budriką (vėliau - Gruzdžių technikumų dėstytojas) ir klausia, ar buvau atėjęs į pasimatymą. Taigi jo išdaiga buvusi!

Iš nuotolio dabar atrodo, kad visa ta veikla nebuvo itin reikšminga. Aišku ir tai, kad egzistavo paralelinės ryšių grandys, o taip pat ir vietiniai, "saviveikliniai" pasipriešinimo faktai. Bet drauge visa tai - istorija, parodanti pasipriešinimo kovos visuotinumą, jos formų įvairovę. Tokių faktų atskleidimas šiandien yra būtinas, jie tartum naujais atspalviais nuspalvina ne tik praeities, bet ir šiandienos reiškinius.

(nukelta į 4 psl.)

Sveikatos kertė

Kad sveikai gyventume

Turtingas ir galingas Rytų Azijos valdovas anais laikais pakvietė garsų išminčių mokslininką ir įsakė jam surašyti žmonijos istoriją. Lėšų liepė nesigailėti.

Po keliolikos metų išminčius atvyko pas valdovą, surašęs žmonijos istoriją, raštus atgabenęs trimis kupranugariais. Valdovas įsakė istoriją sutrumpinti, nes žinojo, kad jau neturės laiko tiek raštų perskaityti. Mokslininkas grįžo po kelerių metų su vienu kupranugariumi. Valdovas jau gulėjo mirties patale. Šį kartą valdovas paprašė mokslininko trumpai apsaityti žmonijos istoriją. Mokslininkas pareiškė, kad tai truks kelias dienas ir pridūrė: po to, kai praleidau daugelį metų tyrinėdamas žmonijos istoriją, sužinojau, kad ją galima nusakyti trimis žodžiais - žmogus gimsta, gyvena ir miršta.

Tradicinė medicina ir jos atstovai gydytojais išsipareigoja, prisiekia (Hipokrato priesaika) kovoti su mirtimi ir palaikyti gyvybę.

Nėra gydytojo, kuris galėtų prailginti gyvenimą. Gydytojas gali ir privalo kovoti prieš mirtį, pašalindamas mirties priežastį, įvairias ligas ir patarti, kaip sveikai gyventi.

Šiais laikais gydytojų rankose yra technologija, kuri gali atitolinti mirtį, mirties procesą, bet ne gyvenimą. Kaip žinote, vyksta dideli ginčai šiuo klausimu.

Trumpai mėginsiu pakalbėti apie sveiką gyvenimą. Skaitytojai turėtų žinoti ir atsiminti, kad jau pradžios mokykloje mokytoja sakydavo ir kalbėdavo apie gyvą ir negyvą gamtą. Aš tai labai gerai atsimenu, mat jau jaunose dienose buvau pradžios mokyklos mokytojas. Laikai pasikeitė. Dabar jau sakoma, kad ir negyvoji gamta yra gyva. Akmenyje yra sukaupta statinė energija atomo energijos pavidalu. Suskaldžius atomą, energija atpalaiduojama. Modernūs išminčiai teigia, kad energija yra gyvybės pagrindas.

Negyvoji gamta - žemė, susideda iš 44 pagrindinių elementų. Kai tie elementai susijungia, tai įgauna apčiuopiamą pavidalą, pvz., vanduo sudarytas iš dviejų pagrindinių elementų: deguonies (Oxygen) ir vandenilio (Hydrogen).

Teigiama, kad gyvojoje gamtoje žmogaus kūnas yra pats sudėtingiausias, nes žmogaus kūne visi 44 elementai ir jie visi būtini. Kad žmogaus kūnas neužstotų savo funkcijų, šitos elementus turime papildyti. Tai mes darome valgydami, gerdami ir kvėpuodami.

Kaip žinote, yra daug knygų prirašyta su patarimais, ką valgyti ir ko ne, ką gerti ir ko ne, kokių orų kvėpuoti. Išsivystė net mokslas, jo atstovai vadinasi dietetikais, maisto patarėjais. Jie uždirba gana gerus pinigus, patarinėdami, kas tinka, kas netinka žmogaus kūnui. Kartais jie

pertempia stygą, gąsdina savo pacientus, sakydami, kad jei tą valgysit, tai mirsit. Žmonės nustoja valgyti ir miršta.

Aš, kaip tas anų laikų išminčius, trim žodžiais nusakyčiau jūsų dietą: valgykit sveiką maistą, gerkit sveiką gėrimą, kvėpuokit sveiku oru.

Žinoma, kad mūsų aplinkoje yra nuodingų, kenksmingų elementų, pvz., švinas, gyvasis sidabras, įvairios rūgštys, tačiau mūsų kūne labai mažais kiekiais jie būtini. Chloro rūgštis yra skrandžio gaminama, kad vyktų maisto virškinimo procesas. Reumatinis artritas gydymas leidžiant į kraują skystą, gryniausiu pavidalu auksą. Nors kenkia, kai jo kūne per daug. Prieš penicilino erą kai kurias labai jau nemalonus ligas gyde leidami į kraują gyvą sidabrą. Mažakraujystę gydoma vartojant geležį. Jie yra būtini mūsų kūnui. Vitaminai suaktyvina medžiagų apykaitą - metabolizmą. Jie vadinami abėcėlės tvarka - vitaminai A, B, C, D, E ir kt. Kai kurie iš jų turi specialią paskirtį. Be vitamino K mes nukraujuotume, kai vitamino K per daug, susidaro kraujo krešulys vidiniuose organuose ir būna rimta liga, ypač jei krešulys širdyje ar smegenyse. Visų vitaminų yra maiste. Plonosiose žarnose, o jų mūsų kūne yra 5-6 metrai, yra mechanizmas - čiulptukai, kurie iš maisto pasiima vitaminus ir perduoda į kraują. Esant vitaminų trūkumui, medžiagų apykaita sumenėja. Žmogus skundžiasi nuolatiniu nuovargiu, darosi mieguistas.

Tokie žmonės dažnai praso prirašyti vitaminų. Čia ir prasideda problema. Visus anksčiau išvardytus vitaminus galima nusipirkti vaistinėje ir net paprasčiau įsigyti maisto krautuvelyje be recepto.

Kai žmogus per anksti, o ypač mažamečiai, pradeda vartoti vitaminus gryna forma, tai mechanizmas, kuris pasiima vitaminus iš maisto, atrofuojasi, nustoja veikti ir tokiu atvečiu reikės vartoti vitaminus gryna forma visą gyvenimą. Geri vitaminai yra gana brangūs. Jeigu pirkime pagrindinius vitaminus, o tai būtų A, B, C ir E, tai apytikriai per mėnesį kainuotų 30.00 dolerių.

Kita vertus, kai žmogus suauklia vyresnio amžiaus (nemėgstu žodžio "pasensta"), tai mechanizmas, kuris imdavo vitaminus iš maisto, vargsta ir nepajėgia pasisavinti pakankamai vitaminų iš maisto. Tuo atveju patartina vartoti vitaminus gryną formą.

Visų vitaminų yra maiste. Koks maistas vitaminų turtingas, nurodyta lentelėse, kurias galite gauti vaistinėse ir poliklinikose. Vitaminų sumažėja maistą konservuojant, dideliame karštyje, taip pat šaltyje. Nebereikia nė pridurti, kad sveiką maistą yra šviežias maistas. **Alfonsas Viliūnas**

Pabrangus benzinui, automobilininkai renkasi dujas

Pabrangus Lietuvoje benzinui, automobilininkai vėl pradėjo montuoti dujinę įrangą į savo automobilius. Kai benzino kainos tris kartus viršijo dujų kainą, konservatyvūs lietuviai išmetė iš galvos ilgai juos kančią mintį, kad dujos kenkia varikliui. Prekiautojų dujų įrangos sandėliai ištuštėjo dar vasarą. Lietuvoje daugiausia dujų įrangos vežama iš Italijos. Ji kainuoja 1500 - 3000 litų. Baltarusiška pigesnė, tačiau krizę pakoregavę ir jos kainą - tur-

guje ji pabrango nuo 300 iki 800 litų. Bendrovės montuoja varikietiška įrangą su garantija 20 tūkst. kilometrų. Pasak jų, įrangą genda labai retai. Vairuotojai sutaupo apie 100 litų tūkstančiui kilometrų. Tiesa, yra tiek tiek ir nepatogumų - gana retas užpildymo dujomis stočių tinklas, dujos pastarųjų metu pabrango nuo 80 centų iki 1 lito. Litras populiariausio benzino Lietuvoje kainuoja 2.35 lito.

Lietuvos rytas

Lietuvių dienų atgarsiai

Aurelija M. Balašaitienė

Prieš kelis dešimtmečius Clevelande gimusi Lietuvių Dienų tradicija išliko iki šių dienų. Clevelando ir apylinkių lietuvių visuomenei suteikiant kultūrinės, meninės ir istorinės medžiagos, palaikant jos patriotišką dvasią ir sukeliant estetiškus jausmus. JAV LB Clevelando apylinkės veikli valdyba š. m. spalio 9-10 dienomis suorganizavo tradicines Lietuvių Dienas su ypatinga programa, minint Vinco Kudirkos 100 metų mirties jubiliejų. Dievo Motinos parapijos salės scena buvo dekoruota Kudirkos portretu. Solistei Rūtai Balytei sugiedojus Lietuvos himną su pianistu Antano Smetonos foterpijono palyda, programą atliko iš Lietuvos kviestos viešnios. VD Universiteto docentė dr. Irena Slavinskaitė skaitė turinimą paskaitą, išryškindama Kudirkos asmenį ir jo vaidmenį

tautos atgimime, aktorė Virginija Kochanskytė "išvaidino" "Lietuvos tilto atsiminimus", o "Lėlės" teatro aktorė Onutė Pučkoriūtė padėklamavo du Kudirkos eilėraščius. Pianistas Antanas Smetona virtuoziškai pagrojo tris pasaulinių klasikų kūrinius. Po programos parapijos svetainėje visi buvo vaišinami pietumis ir vynu.

Sekmadienio ryte Dievo Motinos parapijos klebonas kun. Gediminas Kijauskas atnašavo Šv. Mišias už mirusius Bendruomenės steigėjus ir darbuotojus, giedant populiariam "Exultate" chorui. Prieš mišias šventovės nū vieliavomės į žygį organizacijų vadovų ir atstovų eiseną, o Mišių auka buvo iškilmingai įteikta, valdybos pirmininkui dr. Raimundui Šilkaičiui nešant tautinėmis spal-

vomis padabintą žvakę, tautiniais drabužiais pasipuošusios mergaitės nešė tautinę juostą ir išauštą tautos himną, o sakralinę auką įteikė vicepirmininkė Mylita Nasvytienė, LR Garbės Konsulė Ingrida Bublienė ir Lietuvos Ambasados Washingtone atstovė dr. Nijolė Zambaitė. Po pamaldų parapijos salėje vyko nepaprastai turininga dailininkės Valdos Fitzgerald meno paroda. Mylita Nasvytienė atidarius parodą, menininkė dailia lietuvių kalba tarė linksmą žodį. Žodžiu, Clevelando Lietuvių Dienos visuomenei suteikė daug estetinio malonumo, sužadino patriotinius jausmus ir davė progą pasigėrėti Lietuvos intelektualų įnašu. Šventės dalyviai ir lankytojai yra dėkingi LB Apylinkės valdybai ir tikisi, kad Lietuvių dienų tradicija dar ilgai gyvuos.

Rūkas mariose

V. Strauko nuotr.

Lietuvos Vyčių nauji garbės narystės kandidatai

Lietuvos Vyčių vidurio apskrities nariams pasiūlius, L.V. garbės nariai pristatė Lietuvos seimui, o 86-ojo metinio suvažiavimo delegatai vienbalsiai priėmė sprendimą suteikti Lietuvos Vyčių organizacijos garbės nario vardą Lietuvos Respublikos Prezidentui Valdui Adamkui per ateinančią 87-ąją metinį suvažiavimą, kuris vyks 2000 m. liepos mėn. pabaigoje Los Angeles, Kalifornijoje.

Su džiaugsmu ir dėkingumu galime pranešti, kad Prezidentas Adamkus priėmė Lietuvos Vyčių pakvietimą: "Nuširdžiai

dėkoju Jums už laišką bei suteiktą garbę tapti Lietuvos Vyčių organizacijos garbės nariu. Man tai yra aukštasis įvertinimas, kurį su malonumu priimsiu lankydamasis kitais metais Los Angeles Jūsų organizuojamame renginyje. Linkiu visiems organizacijos nariams sėkmės bei daug prasmingų darbų Tėvynės labui. Pagarbiai, Valdas Adamkus".

87-ojo Vyčių Seimo metu narystė taip pat bus suteikta kun. Peter Shakalis (1 kuopa, Brocton, MA). Kun. Shakalis - aktyvus vytiškas jau nuo 1944 m., at-

naujino daug neveiklių kuopų Naujojoje Anglijoje. Šiuo metu kun. Shakalis yra Naujosios Anglijos rajono dvasios vadas. Gerai suprasdamas dvasios atnaujinimo reikalingumą Lietuvoje, jis greitai atsiliepią ir dosniai aukoja Lietuvos Vyčių padalinii, "Pagalba Lietuvai" seminarijos programai. Kun. Shakalis jau vienerius metus apsiėmė globoti tris klierikus, paaudamas \$6,000.00, Šv. Juozapo seminarijoje Vilniuje.

Sveikiname naujus garbės narystės kandidatus. Kviečiame ir lauksime visuomenės gausaus dalyvavimo 87-tame suvažiavime Kalifornijoje, pagerbiant šiuos nepaprastus asmenis.

Regina Juškaitė-Švobienė

1999 m. Š. A. lietuvių rankų lenkimo sporto pirmenybės

1-sios Š. Amerikos lietuvių rankų lenkimo sporto pirmenybės įvyks 1999 m. lapkričio 20 d., šeštadienį, Jaunimo Centre, 5600 South Claremont Ave., Chicagoje, IL. Varžybas rengia Chicago LSK "Aidas" ir LSK "Krantas". 1998 m. visuotiniame ŠALFASS-gos suvažiavime buvo nutarta rankų lenkimo sportą įtraukti į ŠALFASS-gos varžybų programą. Šios sporto šakos ŠALFASS-gos vadovu yra paviertintas chigagietis S. Rakauskas.

Varžybų pradžia - 11:00 val. ryto. Atvykimas/registracija nuo 9:30.

Varžybos vykdomos dešinė ir kaire ranka, vyrams ir moterims, 4-se svorio ir 5-se amžiaus kategorijose. Galutinė programa šioms varžyboms bus nus-

tatyta pasibaigus registracijai, atsižvelgiat į dalyvių skaičių.

Amžiaus klasifikacija - pagal dalyvio amžių varžybų dieną.

Dalyvių išankstinė registracija - iki lapkričio 6 d. imtinai, pas varžybų vadovą, šiuo adresu: Saulius Rakauskas, 4750 South Rockwell Ave., Chicago, IL 60632. Tel. 773-247-2452 arba 773-778-7500 (vakarais). Faksas: 773-434-9363.

Visi lietuvių kilmės varžovai kviečiami dalyvauti. Dalyvių skaičius neapribotas. Smulkias informacijas gauna sporto klubai. Nepriklausomi varžovai prašomi kreiptis į S. Rakauską.

ŠALFASS-gos Centro valdyba

Reljefas

Giliausias atvirą šachtinę karstinę įgriuvą - apie 7,9 m gylio, apie 3 m skersmens - pastebėjo ūkininkas Povilas Kruopis 1997 m. balandžio mėn. apžiūrėdamas savo pasėlius Karajimiškio kaime (Biržų raj.). Įgriuva paviršiuje yra beveik taisyklingo ovalo formos, gilumoje atsiveria maždaug 1,5 m požeminė ertmė (niša).

Giliausias duburys (duobė) 40 m gylio, 220 m ilgio, apie 200 m pločio, 4,5 ha ploto yra Velnio duobė arba Velniaudubė Kalvių miške, šiauriau Aukštadvario (Trakų raj.). Duburio šlaitų aukštis 30 - 40 m, polinkis 23 - 27°, vietomis iki 35 - 42°. Dugne tyvo daugiau kaip 9 m gylio apie 0,4 ha ploto pelkė, kurios ilgis 65 m, plotis 60 m.

1964 m. Velnio duobė paskelbta respublikiniu geologijos paminklu.

Egzistuoja 3 Velnio duobės atsiradimo hipotezės: termokarstinė (nusėdo ištirpus ledo luitui), išmūšta tirpstančio ledo vandens krioklio ir meteoritinė (sprogus stambiam meteoritui).

Didžiausias riedulys, ledynų atridentas iš Suomijos pietvakarių prieš 13 - 14 tūkst. metų (raj.). Sudarytas iš stambia-grūdžio granito, jis yra 13,4 m ilgio, 3,6 m aukščio, 7,5 m pločio, apie 250 m³ tūrio ir apie 680 t masės. Vadinamas Didžiojo arba Barstyčių akmeniu. Nuo 1968 m. paskelbtas geologijos paminklu ir saugomas valstybės. Anksčiau šis akmuo buvęs dar didesnis, bet kadaise esąs nuskaldytas dviejų namų pamatams.

Didžiausias upių akmuo - "Gaidelis" arba "Gaidys" - yra Neries upėje ties Krėslynų kaimu (Užusalių apyl., Jonavos raj.). Jo ilgis 4,8 m, plotis 4,7 m, aukštis 4,1 m, apimtis 14,6 m. 1964 m. jis paskelbtas respublikinės reikšmės geologijos paminklu, o 1972 m. ir respublikinės reikšmės archeologijos paminklu.

Stambiausi rieduliai: Barstyčių akmuo (Didysis) - 13,4 m (ilgio) x 7,5 m (pločio), 3,6 m (antžeminės dalies aukštis), 32,0 m (apimtis), randasi Skuodo rajone; Vileikų akmuo (Kriauciūnų akmuo) - 7,8 m x 7,6 m, 4,0 m, 23,2 m, Kelmės rajone; Puntukas - 7,5 m x 7,3 m, 5,7 m, 21,4 m, Anykščių rajone; Mokas - 8,5 m x 6,3 m, 3,5 m, 23,1 m, Ukmergės rajone; Šilalės kūlis - 7,5 m x 5,4 m, 3,7 m, 18,6 m, Skuodo rajone; Vištyčio milžinas (Vištyčio akmuo) - 7,1 m x 4,7 m, 4,0 m, 16,9 m, Vilkaviškio rajone; Daubos kūlis - 8,9 m x 6,5 m, 1,5 m, 23,6 m, Kretingos rajonas; Vosgėlių akmuo - 7,6 m x 5,2 m, 3,2 m, 18,6 m, Utenos rajone; Didysis Dzūkijos akmuo - 6,3 m x 4,6 m, 3,8 m, 18,0 m, Alytaus rajone; Velnio akmuo - 6,3 m x 5,7 m, 3,3 m, 19,9 m, Varenos rajone.

Didžiausias piliakalnis - Bražuolės (Trakų raj.). Jo viršuje yra aikštelė, primenantį netaisyklingą 2 ha ploto kurtukampį, kurio kraštinės pietų-šiaurės kryptimi yra 210 m, pietų - apie 110 m, o šiaurės - 95 m.

Šlaitytojai rašo "Darbininkui"

Patikslinimai straipsnyje "Su muz. Vincu Mamaičiu atsisveikinant"

"Darbininko" rugsėjo 24 d. 37 numerio 7-tame puslapyje buvo atspausdintas Alfonso Nako straipsnis "Su muz. Vincu Mamaičiu atsisveikinant". Velionio žmona Olga Mamaitienė parašė redakcijai laišką, kuriame prašo pataisyti - patikslinti kai kurias datas. Čia pateikiame tuos sakinius, kuriuose datos ar skaičiai buvo netikslūs.

... Augo gausioje, berods 13 vaikų šeimoje...
... Dar tik 18-metis, vargonininkavo Ilguvoje (1925-28)...
... Apie 5 metus vadovavo Policijos m-klos chorui (1929-34)...
... 1939-40, drauge su J. Kudoku, vedė Dainos dr-jos chorą Kaune...

Čia atitaisėme rankraščio netikslumus.
Straipsnyje įšvėlė ir viena korektūros klaida. Čia atitaisome tą sakinį:

... Į Angliją persikėlęs 1947, greit tapo Londono lietuvių parapijos vargonininku... (Buvo neteisingai parašyta 1947. Apgailestaujame dėl įsibrovusios korektūros klaidos).

Redakcija

ŠALFASS-gos metinio visuotinio suvažiavimo darbotvarkė

(Suvažiavimas įvyks 1999 m. lapkričio 13 d., šeštadienį, 11:00 v. r., Lietuvių Namuose, 877 East 185th Street, Cleveland, Ohio; tel. 216-531-2131)

1. Suvažiavimo atidarymas.
2. Prezidiumo ir mandatų komisijos sudarymas.
3. Darbotvarkės priėmimas.
4. Sveikinimai žodžiu ir raštu.
5. Praėjusio suvažiavimo protokolo skaitymas ir priėmimas.
6. 2000 m. varžybinės programos ir kalendorius.

7. Einamieji reikalai:
 - a. Sportinės veiklos organizavimas mažesnėse vietovėse.
 - b. Sportinės spaudos bei leidinių reikalai.
 - c. Moderni komunikacija/informacija (internetas, ŠALFASS webb page ir t.t.)
 - d. ŠALFASS-gos bendradarbiavimas su Lietuvos sporto institucijomis.
 - e. ŠALFASS-gos archyvinės sporto medžiagos reikalai.
 - f. ŠALFASS-gos administraciniai reikalai.
 - g. Kiti einamieji reikalai.
8. ŠALFASS-gos Statuto pakeitimų pasiūlymai.

Pietų pertrauka 2:30 - 3:30 val. p. p.

9. Pradinės diskusijos bei pasiūlymai dėl III-sios Lietuvos Tautinės Olimpiados ir VII-jų Pasaulio Lietuvių Sporto žaidynių, numatytų 2002 metais Lietuvoje.

10. Pranešimai žodžiu bei raštu:

- a. Centro valdybos pirmininko, gen. sekretoriaus, išdininko, kitų (jei būtų). Diskusijos.
- b. Lietuvių Sporto Fondo. Apyskaita. Diskusijos.
- c. Lietuvių Bendruomenės atstovų.
- d. Sporto apygardų: Kanados, Rytų, Vid. Vakarų.
- e. Sporto šakų bei kitokių komitetų (pageidautina raštu):

krepsinio, tinklinio, lengvosios atletikos, plaukimo, lauko teniso, stalo teniso, šaudymo sporto (stendinio, smulkaus kalibro, pistoletų), kovinių šautuvų šaudymo ir biatlono, slidinėjimo, kėglių, golfo, softbolo/beisbolo, futbolo (soccer), šachmatų, ledo ritulio, raketbolo, rankų lenkimo, kt.

Pastaba: 1999 m. žaidynių/pirmenybių vykdytojai savo pranešimus atlieka kartu su atitinkamų sporto šakų komitetų pranešimais.

- f. ŠALFASS-gos Garbės teismo.
 - g. ŠALFASS-gos Revizijos komisijos.
11. Diskusijos dėl pranešimų nuo (c) iki (g) imtinai.
 12. Klausimai ir sumanymai.
 13. Suvažiavimo uždarymas.

P. S. Norintieji darbotvarkę papildyti, prašome savo pageidavimus pranešti Centro valdybos pirmininkui Audriui Šileikai, 150 Colbeck St., Toronto, Ont. M6S 1V7, Canada. Tel. 416-767-6520. Faksas: 416-760-9843. E-mail: hrc@direct.com

ŠALFASS-gos Centro valdyba

Klaipėdoje rekonstruotas dar vienas kino teatras

Klaipėdoje fejerverkais, koncertu ir vaidinimu buvo atidarytas rekonstruotas "Žemaitijos" kino teatras. Jis buvo uždarytas prieš 5 metus, o rekonstruotas per pastarąjį pusmetį. Iš senojo kino teatro liko tik lauko sienos. Rekonstruotoje salėje įrengtos 555 žiūrovų kėdės, sumontuotas 100 kv. m dydžio ekranas, moderni garso ir vaizdo aparatūra, šildymo bei vėdinimo sistemos. Kino salėje sumontuota "Dolby Digital Surround" garso sistema, sustiprinanti erdvinį garso efektą. Kino teatro įranga kainavo per 1 mln. litų. Netrukus bus atidaryta ir mažesnė 49 vietų

kino salė. Pastaraisiais metais Lietuvos miestuose vienas po kito atidaromi rekonstruoti kino teatrai, žiūrovai gana gausiai juose lankosi. Kino teatruose rengiamos ir pasaulinės naujų kino filmų premjeros. Nėra abejonės, kad kino teatre, kuriame įrengta šiuolaikinė garso ir vaizdo aparatūra, o interjeras įgavo civilizuotą vaizdą, kino filmus žiūrėti maloniau nei per namų televizorių. Bilietai kino teatruose kainuoja dažniausiai 10 litų, taikomos įvairios nuolaidos jaunimui ir senimui bei pigesni dieniniai seansai.

Lietuvos rytas

VILNIUS

Žiemos kainos pirmyn ir atgal

spalio 1 -- kovo 31

išskyrus kalėdinį laikotarpį

New York \$406

Chicago \$450

Seattle \$560

Plius mokesčiai

Nuolaidos galioja ir iš kitų miestų

Vytis Travel

40-24 235 St.

Douglaston, NY 11363

Tel: 718-423-6161

800-778-9847

Fax: 718-423-3979

E-MAIL: VYTTOURS@EARTHLINK.NET

web site: www.vytistours.com

Atlantic Express corp.

800 - 775 - SEND ▼ 914 - 258 - 5133

Garantuotas, greitas ir saugus

siuntinių pristatymas

nuo DURŲ iki DURŲ

Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites,

o oro paštu - per 14-a darbo dienų

! LIETUVA, LATVIJA, ESTIJA, BALTARUSIJA, RUSIJA

ATLANTIC EXPRESS CORPORATION

NOVEMBER

PICK-UP SCHEDULE

November 4	Elizabeth, NJ	11-12 noon
November 5	Kearny, NJ	11-12 noon
November 6	Brooklyn, NY	11-12 noon
November 9	Putnam, CT	2-3 pm
November 15	Paterson, NJ	11-12 noon
November 16	New Britain, CT	11-12 noon
	New Haven, CT	2-3 pm
	Waterbury, CT	4-5 pm
November 17	Philadelphia, PA	11-12 noon
November 18	Elizabeth, NJ	11-12 noon
November 19	Kearny, NJ	11-12 noon
November 20	Brooklyn, NY	11-12 noon
November 29	Paterson, NJ	11-12 noon
November 30	New Britain, CT	11-12 noon
	New Haven, CT	2-3 pm
	Waterbury, CT	4-5 pm

For more information please call:
1 800-775-7363 or 914-258-5133

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$368 r.t.

One way to Vilnius \$305

FREGATA TRAVEL

250 West 57th Street, 1211

New York, NY 10107

Tel.: (212) 541-5707

RigaVen Travel Inc.

• We have GREAT CRUISES •

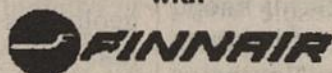
• Tours to Ireland, Scotland, England and Europe
• Discover Costa Rica •

SPECIAL REDUCED FARES

to VILNIUS

starting at \$406.00

with

"Call for Details"

Call

INESE ZAKIS

136 W. Main St., Bay Shore, NY 11706

Tel. 516-665-4455 Fax 516-665-6164

1-800-291-8311

E-mail: RigaVen@worldnet.att.net

VILTIS - Hope

LITHUANIAN RELIEF PARCEL, INC.

368 West Broadway, Boston, MA 02127

Tel. (617) 269-4455 Fax. (617) 269-4836

CHRISTMAS CONTAINER TO LITHUANIA

LEAVES NOVEMBER 1

PRADŽIUGINKITE GIMINES IR DRAUGUS

ŠVENTINIŲ SIUNTINIŲ KALĖDOMIS!

November Pickup Schedule

Lowell, MA	Nov. 4	12-1 PM
Lawrence, MA	Nov. 4	2-3 PM
Nashua, NH	Nov. 4	4-5 PM
Brockton, MA	Nov. 5	3:30-5:30 PM
Worcester, MA	Nov. 6	12-3 PM
Waterbury, CT	Nov. 8	10-11 AM
Hartford, CT	Nov. 8	12-1:30 PM
Centerville, MA	Nov. 10	3:30-5 PM
Putnam, CT	Nov. 11	1-2 PM
Providence, RI	Nov. 11	4-5:30 PM
Binghamton, NY	Nov. 12	11 AM-12 PM
Scranton, PA	Nov. 12	1-2:30 PM
Frackville, PA	Nov. 12	5:30-6:30 PM
Philadelphia, PA	Nov. 13	12-5 PM
Philadelphia, PA	Nov. 14	12-3 PM
Brooklyn, NY	Nov. 13	12-3 PM
Bridgeport, CT	Nov. 13	8-9 PM

The Best to the Baltics!
INTERNATIONAL
9625 South 79th Avenue, Hickory Hills, IL 60467
PHONE: (704) 430-7272
(800) 462-2584

**MILENIUMO
SUTIKIMAS
LIETUVOJE!**

KVIEČIAME PRALEISTI PASKUTINĮ ŠIO
TUKSTANTMEČIO VAKARĄ KARTU SU
G. T. INTERNATIONAL IR
LIETUVOS NACIONALINE FILHARMONIJA

Didžioje filharmonijos salėje skambės pasaulinės
muzikos šedevrai, atliekami Lietuvos nacionalinio
simfoninio orkestro, solistų bei baletų grupės. Koncerto
dirigentas - Maestro Juozas Domarkas. Prieš koncertą
būsime vaišinami šampanu ir vynu, pertraukos metu -
skanėstais ir gėrimais.

Vakarą tęsime puikiame baliuje "RADISSON" SAS
ASTORIA viešbutyje su vakariene ir šokiais griežiant
orkestrui.

Į kelionę taip pat įeina skrydžiai su SAS,
nakvynės "RADISSON" viešbutyje, Naujų
Metų dieną nepakartojamas "brunch".
Smulkesnė informacija gaunama mūsų raštineje.

KELIONĖS DATOS: GRUODŽIO 27, 1999
iki SAUSIO 05, 2000
KAINA IŠ ČIKAGOS: \$1,687.00
KAINA IŠ NEW YORKO: \$1,587.00

VIETŲ SKAIČIUS RIBOTAS.
REZERVACIJOS SU PILNU APMOKĖJIMU
IKI LAPKRIČIO 27 DIENOS.

SCHUYLER SAVINGS BANK

Mes siūlome:

*Taupymo sąskaitas *Taupymo sertifikatus

*IRA sąskaitas

*Asmenišką ir komercinę čekių sąskaitas

*Tiesioginį pinigų deponavimą

*Namų paskolas *Automobilių paskolas

* Namų remonto paskolas *Sąskaitų paskolas

*Namų (Home Equity) paskolas

Naujos, patogios darbo valandos ir draugiškas
patarnavimas gerai tarnauja mūsų visuomenel...

Mūsų adresas:

24 Davis Avenue

Kearny, NJ 07032

(201) 991-0001

arba skambinkite nemokamai:

1-888-SCHUYLER

(1-888-724-8953)

Hartford, CT

Maldos Diena už Lietuvą

Connecticuto lietuvių katalikų dešimtoji metinė maldos diena Lietuvos intencija Hartfordo Šv. Juozapo Katedroje rugsėjo 26 dieną praėjo labai iškilmingai. Dalyvavo trys vyskupai, 14 kunigų, iš kurių dešimt buvo lietuviai, grupė Putnamo seselių ir daugiau kaip keturi šimtai maldininkų.

Atvykstančius prie katedros pasitiko grupė tautiniais rūbais apsirengusių Hartfordo Šv. Trejybės parapijos moterų, dalinančių tai dienai skirtas programą.

Numatytu laiku chorui giedant įžangos giesmę, iškilminga procesija pajudėjo link altoriaus: kryžius su mišių patarnautojais, specialus plakatas, skelbiantis dešimtą maldos dieną; dviejų moterų nešamas vainikas kankiniams pagerbti; kryžių kalno atvaizdas apstatytas kryželiais specialiomis žmonių intencijomis, keturių vyrų nešamas; lektorai, lietuviai ir svečiai kunigai; Kaišiadorių vyskupas Juozapas Matulaitis, specialiai į šią šventę atvykęs, vysk. Paulius Baltakis ir pagaliau Hartfordo arkivyskupas Daniel A. Cronin.

Už altoriaus prie sienos buvo sustatyti skirtingi plakatai su datomis kiekvienai maldos dienai atžymėti.

Prieš mišias arkivyskupas specialia malda pašventino šalia altoriaus naujus kryželius, metų bėgyje pastatytus ant kilnojamo kryžių kalno, ir apibarsė žiupsneliu žemės, atvežtos nuo Lietuvos Kryžių Kalno.

Pagrindinis mišių celebrantas buvo arkivyskupas Cronin, koncelebruojant abiem lietuviams vyskupams ir visiems dalyvaujantiems kunigams. Mišių skaitinius angliškai skaitė Suanne Kosa iš Waterbury ir Catherine Salka iš New Britain. Evangeliją skaitė kun. Francis V. Karvelis, buvęs Waterburio lietuvių parapijos klebonas.

Šventei pritaikytą pamokslą angliškai sakė arkivysk. Cronin, o lietuviškai vysk. Matulaitis.

Arkivyskupas pradžios pasveikino, kreipdamasis į abu vyskopus, į kunigus, seses ir visus susirinkusius. Padėkojo kun. J. Rikteraičiui už suteiktą jam progą šioje maldos dienoje dalyvauti, o dieną prieš tai New Britain Šv. Andriejaus parapijoje su lietuviams vyskupais pabendrauti. Toliau jis trumpai pakalbėjo apie liturginę dienos skaitinių prasmę, pritaikydamas Lietuvai. Jis sakė, kad lietuviai, būdami pavergti ir kančiose, nepasidavė ir neprarado savo tikėjimo bei savo dvasinių vertybių. Savo pamokslą jis baigė primindamas Šv. Tėvo žodžius, pasakytus Lietuvos vyskupams Romoje šį rudenį, kad "Dievas lietuvių akyse ašaras pastebėjo, jų raudas ir maldas išgirdo ir nuostabi būdu išvedė juos iš ilgos priespaudos nakties į laisvės šviesą", ir paraginęs, kad dabar, siekiant materialinių gėrybių, nebūtų užmirštos dvasinės ir moralinės vertybės. Tada pakvietė vysk. Matulaitį kalbėti lietuviškai apie šventės prasmę.

Jų kalba buvo prasmingai suderintų tautinių ir religinių minčių pynė. Jis pradėjo Lietuvos rašytojo žodžiais: "Jei jau kryžius, tai ir Lietuva" ir paaiškino: "Jei jau lietuviški kryžiai - kryželiai - kryžių kalnelis, tai ir Lietuva, Lietuva Amerikoje, Hartfordo vyskupijoje... Lietuva mielo arkivyskupo Danieliaus Cronin širdyje, jo globojamoje vyskupijoje - mažytė Lietuva" ir padėkojo

arkivyskupui už globą, maldas, rūpestį Lietuva ir lietuviams čia Amerikoje ir Lietuvoje.

Toliau jis sakė, kad "kryžiai liudija ne tik meilę Dievui, savo tėvynei, bet, svarbiausia, didžią viltį, pergalę šventojoje kovoje už teisingumą ir laisvę, nes Dievas visada yra teisingųjų pusėje". Čia jis priminė, kad jam teko skaityti apie Amerikos laisvės kovas, kur jie laimėjo prieš daug galingesnę anglų kariuomenę, nes tikėjo į savo teisingą kovą, jie tikėjo į laisvės pergalę.

"Mes, mieli tautiečiai ir svečiai, turime tą didžią viltį Kristuje, nes jo rankose gyvenimo ir prisikėlimo raktai, nes Kristus sako - "kas mane rado, rado gyvenimą". Čia jis prisiminė Amerikos astronautus, kurie prieš 30 metų išlipo Mėnulyje. Jų "mažas žingsnelis" nustebino visą pasaulį, o vienas iš jų kosminiame laive skaitė Šv. Rašto 8-tą psalmę: "Viešpatie, Viešpatie, koks stebėtinasis Tavo vardas visatoje". Šis buvo dvigubas džiaugsmas, kad amerikiečiai kosmonautai pirmieji išlipo į mėnulį ir kad Dievą matė proto šviesa, išmintimi ir gera širdimi. O mes šiandien dėkojame Dievui už atgautą Lietuvos nepriklausomybę ir meldžiame dvasinio jai atgimimo. Dėkojame kun. Jonui Rikteraičiui už jo jautrią širdį Lietuvai, už jo didelį darbą suorganizuojant jau dešimtąją maldos dieną už Lietuvą", sakė vyskupas.

Čia jis paskaitė ištrauką iš prof. Kazio Cirtauto veikalo "Skausmo Pergalė", parašyto 1952 metais: "Būdėk, kad kiekvienas lietuvis ir lietuviė bent po vieną plytą, bent po vieną vinį, bent po vieną valandėlę laiko paaugotų Lietuvos Laisvės šventovės pastatymui. Tai bus graži padėkos išraiška Dievui už suteiktą laisvę". Jis dėkojo Amerikos lietuviams ir jų draugams, kurie "ne tik savo laiko valandėles, bet ištisas dienas, metus ir dešimtmečius aukojo siekiant Lietuvai laisvės. Kad jie ne po plytele, ne po vinį, o pilnus talpintuvus gėrybių siuntė ir siunčia Lietuvai, dalinasi patirtimi ir širdies šiluma, padeda dvasiniai ir materialiai pasikelti". Paminėjo, kad jis turėjo progos dalyvauti Kunigų Vienybės seime ir Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos fondo posėdyje; čia jis buvo nustebintas ir sujaudintas, kad jie ten visą laiką kalbėjosi ir sielojosi kaip padėti Lietuvai greičiau dvasiniai sustiprėti.

Toliau pasidalijo išpuodžiais iš Lietuvos vyskupų vizito Romoje ir pažymėjo, kad Šv. Tėvas labai pasidžiaugė lietuvių tautos geru tikėjimu liudijimu, o kartais net savęs paaugojimu. Savo pamokslą vyskupas baigė sakdamas, kad "Šv. Tėvo nuosirdi meilė Lietuvai ir visiems lietuviams pasaulyje mus visus paskatino dar labiau vienyti su Kristumi. Mūsų meilė Dievui ir artimui, broliška meilė tarp tautų bus geriausia dovana Viešpačiui Jėzui minint dviejų tūkstančių metų krikščionybės jubiliejų".

Visuotinės progai pritaikytas maldas lietuviškai skaitė Vytas Saimininkas, o angliškai - Kathryn Urban, abudu iš Hartfordo. Doanas prie altoriaus nešė lietuviškų parapijų atstovai.

Mišių metu gražiai giedojo sudėtinis lietuvių choras, kaip ir praeitais metais, vadovaujant muzikui Jurgiui Petkaičiui, Hartfordo lietuvių parapijos vargonininkui, o vargonais pri-

tariant muzikai Geraldinai Ganzer, New Britain lietuvių parapijos vargonininkėi.

Mišių pabaigoje kun. J. Rikteraitis, energingas kiekvienų metų maldos dienos už Lietuvą rengėjų pirmininkas, labai originaliai ir išpuodingai išsakyklos padėkojo arkivyskupui Cronin už jo rodomą lietuviams prielankumą. Priminė, kad lietuviškas kryžius pastatytas katedros sodelyje ir maldos diena už Lietuvą katedroje prasidėjo a. a. Arkivyskupo Whealon nuosirdžiu pritarimu ir kad jam buvo suteiktas "Lietuvos draugo" titulas. Dabar ark. Cronin taip pat nuosirdžiai irgi maldos dienoje už Lietuvą beveik kas metai dayvauja, todėl šiais metais Connecticuto lietuvių katalikai jį išrinko "Lietuvos draugu". Visi susirinkusieji energingų rankų plojimu pritarė, o kun. Karvelis, Geraldine Ganzer ir Juozas Raškys arkivyskupui įteikė Connecticuto lietuvių katalikų dovanas: pakelės kryželį su tvorele, Rūpintojėlį ir lietuviško rašto juostą. O ypaci išpuodingas momentas buvo, kai Geraldine Ganzer atlydėjo prie arkivyskupo savo ketverių metų anūkes - dvynukes Emily ir Elizabeth, aprengtas tautiniais rūbais, kurios kiekviena įteikė jam marškinėlius su jo vardu ant nugaros ir 10-tosios maldos dienos ir datos antspaudu ir Emily tyliai paklausė: "Can I give you a hug now?" Arkivyskupas buvo labai sujaudintas, padėkojo už dovanas, apkabinęs pabučiavo mergaites ir sakė, kad Lietuvoje jis tikrai apsilankys. Vysk. Matulaitis irgi įteikė arkivyskupui savo dovaną - iš Lietuvos atvežtą gintarinį rožinį, idėta gintaro dėželeje.

Iškilmingos pamaldos baigėsi prie lietuvių kryžiaus katedros sodelyje, kur buvo padėtas vainikas kankiniams pagerbti ir sukalbėtos pasiaukojimo Marijai maldos. Angliškai skaitė arkivyskupas, o lietuviškai vysk. Matulaitis. New Haven lietuviškų šokių grupė "Vėtra", vadovaujama Kastyčio Vaitkaus, pievelėje prie kryžiaus pašoko keletą tautinių šokių.

Kun. Rikteraitis dar kartą visiems padėkojo, o ypatingai vysk. Mtlaičiui, ir pakvietė visus vykti į Hartfordo Šv. Trejybės parapijos salę pabendrauti, pasidalyti šventės išpuodžiais. Ten visų laukė parapijos moterų gražiai parengtos gausios vaisės. Dauguma žmonių, o taip pat abu lietuviai vyskupai ir dalis kunigų, po trumpo vizito pas arkivyskupą, ten atvyko. Greitai susidarė pakili ir draugiška nuotaika, o išeidami žmonės linkėjo, kad šventės rengėjai ir toliau dar ilgai nepavargtų.

Malonu pastebėti, kad vietos TV 20-tas kanalas apeigas katedroje ir prie kryžiaus filmavo ir su palankiais komentarais Lietuvai ir šokių grupei "Vėtra" net du kartus rodė "Cross Roads" programoje.

A.S.

Worcester, MA

Po labdaros renginio

Nekalto Marijos Prasidėjimo vienuolijos Putname rėmėjai, kartu su seselėmis, vienuolijos darbams paremti spalio 3 d. Maironio Parke suruošė pietus ir koncertą, kurį atliko Bostono vyrų kvartetas: Bronius Banaitis, Helmutas Lingertaitis, Norbertas Lingertaitis ir Gintas Simonaitis. Vadovė Daiva Navickienė.

Visus svečius trumpu žodžiu pasveikino rėmėjų skyriaus pirm. Teresė Adomavičienė. Programai vadovavo Bernadeta Miliauskaitė-Harris. Invokaciją prieš pietus sukalbėjo seselių kapelionas kun. Anta-

ilgų metų darbus, kurie sukasi ištisus metus. Išreiškė padėką visiems atsilankiusiems, nes be jų ir rengėjų darbas būtų be reikšmės, jei ši puošni salė būtų likusi tuščia.

Programos vedėja Bernadeta pristatė neseniai atvykusią iš Lietuvos seselę Veroniką Beišytę, kuri yra ne tik seselė, bet ir didvyrė. Komunistų priespaudos laikais buvo Vienuolijos vyriausia vadovė. Dirbo katalikų Bažnyčios pogrindyje, o kartu ir seselių pagrindinio veiklos organizatorė. Už šią veiklą ištremta į Sibirą, kentėjusi kančias. Ji glaus-

Maironio Parke surengto labdaros koncerto dalyviai: (iš k.) Bronius Banaitis (Bostono vyrų kvarteto narys), Teresė Adomavičienė (Worcesterio rėmėjų skyriaus pirmininkė), Helmutas Lingertaitis (kvarteto narys), Daiva Navickienė (kvarteto vadovė), Norbertas Lingertaitis (kvarteto narys). Iš Bostono vyrų kvarteto trūksta Ginto Simonaičio

nas Diškevičius. Pasivaikšius skaniais rėmėjų paruoštais pietumis, seselių atvežta lietuviška juoda duonele ir pyragais, prasidėjo koncertas. Susidėjo iš trijų dalių. Pirmoje skambėjo jaudinančiai gražios patriotinės dainos: "Tėvynė Lietuva", "Pareinam į tėviškę brangia" (kompozitoriaus iš Lietuvos); "Anoj pusėj Nemuno" (harm. Čiurlionio); "Prie Dusios"; "Maironio Dainos" (pynė). Antroje dalyje - dainos apie meilę: pirmoji iš Brazilijos - "Rožių žiedai" (kompozitoriaus Stankūno); "Ateik mylimoji prie Nemuno kranto" (kompozitoriaus Mikulskio); "Krantų gėlės" - (komp. Raudonikio); "Gyvenimo tango" (nežinomo kompozitoriaus iš Lietuvos); "Gromatėlė parašiau". Po tiek dainų kvarteto vyrų ir stygos pasidarė labai sausos. Reikėjo jas atgaivinti vandenėliu.

Tuo tarpu programos vedėja pakvietė provincijolę seselę Paulę tarti žodį. Padėkojo Maironio Parko pirm. Kaziui Adomavičiui, visai parko vadovybei už nuolatinį prielankumą seselėms, rėmėjoms už

tai papasakojo apie tų laikų veiklą ir džiaugsmą sulaukus laisvės dienų, bet daugelis žmonių dar ir šiandien pilnai nesupranta, kas yra laisvė, kaip ją reikia įvertinti. Seselė Veronika yra ne tik puiki kalbėtoja, bet ir deklamatorė. Jos kalba jaudino iki ašarų. Paskutinis kalbėtojas, Maironio Parko draugijos pirmininkas Kazys Adomavičius, pareiškė, kad buvo pasiruošęs ilgai kalbėti apie seselių veiklą, bet po seselės Veronikos tokios kalbos daugiau nieko negalys pasakyti.

Kvartetas buvo jau gerai atsigavinęs ir pradėjo paskutinę koncerto dalį daina "Marių pakrantė", "Prisiminimų valsas", "Tamošiaus pagavimas", "Medžiotojo pagavimas", "Surbatos vakarėlyje". Po šių linksmų dainų kvarteto vyrai buvo papuošti baltos rožės žiedeliais, kuriuos kiekvienam prieš švarko atlapo prisegė Aldona Jakniūnaitė, o vadovei Daivai Navickienei Irena Markevičienė prisegė rožių korsažą. Bisiui - "Skiniu tau raudoną rožę". Per visą koncertą dainos palydėtos plojimais, sukeltos

ovacijos. Visi kartu dainavo me "Žemėj Lietuvos ažuolai žaliuos" ir kitas liaudies dainas. Užbaigėme "Lietuva brangi".

Iš Putnamo buvo atvykę Matulaičio slaugos namų kapelionas kun. dr. Rapolas Krasauskas, ten gyvenantis ir kitas kunigėlis; Profesorius Česlovas Masaitis, dr. Juozas Kriaučiūnas, svečias iš Lietuvos kun. Vidmantas Kareckas - Pavežžio vyskupijos Vaškų miesto Šv. Juozapo parapijos klebonas. Taip pat dalyvavo vietos Aušros Vartų parapijos kleb. kun. Alfonsas Volungis, Šv. Kazimiero parapijos administratorius kun. Antanas Norkūnas MIC, dr. Vytautas Užgiris bei kiti. O ką bekalbėti apie niekada nepavargstančius

Lietuvos Vyčių centro valdybos suvažiavimas

Lietuvos Vyčių centro valdybos posėdis š. m. spalio 2 d. vyko Los Angeles, Šv. Kazimiero parapijos salėje. Dalyvavo centro valdybos nariai iš Illinois, Maryland, Michigan, Ohio, Pennsylvania, New Jersey ir New Yorko valstijų. Suvažiavimą globojo Los Angeles vyčių 133 kuopa, veikianti prie Šv. Kazimiero parapijos.

Susirinkimo pradžioje protokolų sekretorė seselė vienuolė Johanna Marie Shainiaus-

kas sukalbėjo maldą. Lietuvos Vyčių 133 kuopos vardu pasveikino k-pos pirmininkė Marytė Šepikaitė. Posėdžiui vadovavo pirmininkas Jonas Mankus. Jis pasveikino naujus išrinktus c.v. narius, komitetų pirmininkus ir svečius.

Ateinantis centro valdybos posėdis numatytas šaukti 2000 m. balandžio 8 d. Philadelphiaje, jį globo 3 kuopa, veikianti Šv. Jurgio parapijoje, Philadelphia, PA.

Regina Juškaitė-Švobienė

Worcester, MA

Švėsime Lietuvos kariuomenės šventę

Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopa lapkričio 21 d., sekmdienį, ruošia Nepriklausomos Lietuvos kariuomenės atkūrimo 81-erių metų sukakties minėjimą.

10 val. ryto šv. Mišios Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje už žuvusius karius, šaulius, partizanus ir visus kitus dėl Lietuvos laisvės.

Po Mišių trumpos žuvusių pagerbimo apeigos šventoriuje prie paminklo. Jas atlikę grįšime į parapijos salę minėjimui. Kalbės dr. Vytautas Užgiris. Minėjimą baigsime Lietuvos himnu.

Bus kuklūs užkandėliai, kavutė, sesių šaulių paruošta. Na, ir nedidelės mūsų telkinio lietuviškos šeimos malonus pabendraavimas.

Rengėjai kviečia dalyvauti pamaldose, minėjime ir prisiminti visus žuvusius dėl Lietuvos laisvės, o jų žuvo labai daug. Tegul ši diena būna žuvusiųjų pagerbimui.

Janina Miliauskienė

J. M.

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Email: Darbininka@aol.com

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos metinis narių susirinkimas įvyko rugsėjo 25 d. New Britain, CT, Šv. Andriejaus par. patalpose. Kaip svečias dalyvavo Kaišiadorių vysk. J. Matulaitis ir apsilankė Hartfordo arkivysk. D. Cronin. LKRŠ pirm. vysk. P. A. Baltakis, OFM, įstaiigos vedėja V. Jankauskienė bei kiti tarybos nariai pateikė ataskaitą apie atliktus darbus, talkinant atsikuriančios Lietuvos Bažnyčios plačioje religinėje, socialinėje ir jaunimo auklėjimo veikloje. Per 1998-uosius metus LKR Šalpa perdavė Lietuvai įvairiais būdais sukauptas aukas 1,139,381 dolerių sumoje. Be to, buvo nusiųsti 3 talpintuvai su 80 kompiuterių ir kitais reikmenimis mokykloms, našlaitinams bei jaunimo stovykloms. Dabartinę LKRŠ vadovybę sudaro: pirm. vysk. P. A. Baltakis, OFM, Tėv. Pl. Barius, OFM, Tėv. Pr. Giedgaudas, OFM, I. Ivaškie, prel. Alb. Kontautas, Il. Laucienė, ses. Eug. Lukošūtė, M. Majauskienė, V. Matusaitienė, L. Milukienė, R. Paulienė, kun. J. Rikteraitis, prel. Ant. Rubšys, kun. Vyt. Volertas, kun. St. Zukas. LKRŠ administraciją tvarko įstaiigos vedėja V. Jankauskienė, finansų vedėja J. Senken ir Ad Hoc komitetui vadovauja dr. R. Šomkaitė.

Lietuvos Vyčių seimas 2000 metais įvyks Los Angeles, CA, rugpjūčio 27-30 d.

Antanina Gylienė, ilgametė Liet. Moterų Klubų Federacijos Waterbury, CT, klubo narė, spalio 24 d. mirė Kaune. Buvo gimusi 1905 m. Prieš kiek laiko buvo grįžusi į Kauną, kur ją globojo sūnėnas Leopoldas Paknis. Palaidota iš Šv. Antano bažnyčios Kauno kapinėse.

Apreiškimo par. žinios

Kun Jono Pakalniškio 60 metų kunigystės jubiliejaus šventė lapkričio 24 d. praėjo labai sėkmingai. Dalyvavo daug žmonių ir mišiose, ir salėje. Plačiau sekančiame "Darbininko" numeryje.

Lapkričio 7 d. per 11 val. lie-tuviškas mišias vėl bus praves-ta programa "Žodžio liturgija vaikams". Pirmasis bandymas buvo spalio 3 d., sutraukęs gražų būrį mergaičių ir berniukų. Kviečiame tėvus atvežti savo vaikus į šias mišias ir patiems jose dalyvauti.

Bažnyčios vargonai pereitą savaitę **staiga sugriuvo** - perdegė motoras. Vargonai skubiai buvo pataisyti, įdėtas naujas motoras, nes laukė kun. J. Pakalniškio iškilminga kunigystės sukaktis. Pataisymai kainavo 2,000 dol. Kas norėtų prisidėti prie šių nelauktų išlaidų padengimo, prašome čekius rašyti Annunciation Church - Organ Repair ir siųsti Annunciation Church, 259 No. 5th St., Brooklyn, NY 11211.

Privati firma Lietuvoje, užsiimanti versliniu uo-gynu bei konditerinių gaminių gamyba, dirbanti jau šeštus metus, **ieško Amerikoje lietuvių investuo-tojo**, kad šią firmą galima būtų išplėsti. Sąlygos verslo plėtimui labai geros. Rašyti lietuviškai: Jonui Vyšniaus-kui, Paupio 4, Širvintos 4100, Lithuania. Skambinti: 011-370-232-53563; arba 011-370-232-53330. (sk.)

Viešpaties Atsimaitymo parapijos žinios

Religijos ir katekizacijos klasės prasidėjo spalio 10 d. I naujai atremontuotą CCD pas-tatą studentai renkasi pamokoms kiekvieną sekmadienį nuo 11:15 val. r. iki 12:15 val. p.p. Šiuo metu yra 86 studentai. Esame dėkingi religijos mokytojams, kurie moko mūsų jaunimą.

Kun. Jono Pakalniškio 60 metų kunigystės sukaktuvių šventėje Apreiškimo parapijos bažnyčioje dalyvavo klebonas kun. James (Ted) Rooney. Jis drauge su kitais kunigais konce-lebravo mišias. O vikaras kun. Vyt. Volertas dalyvavo iškilmių pietuose salėje ir pasakė parapi-jos kunigų ir visų parapijiečių vardu sveikinimo kalbą.

Lapkričio mėnesį parapijos draugijų susirinkimų tvarkaraštis: **Šv. Onos ir Ro-žančiaus** draugijos nariai - lap-kričio 7 d. renkasi į salę tuojau po 10 val. mišių. **Aukšnio amžiaus** draugijos nariai lap-kričio 10 d., - tuojau po 12 val. mišių; **Holy Name Society** - lapkričio 14 d. - tuojau po 10 val. mišių.

Dviem jaunuolėms lap-kričio 7 d. bus įteikti specialūs pažymėjimai už uolų dalyvavimą parapijos veikloje. **Heather Reklis** paskutinius kelerius me-tus padėjo katekizacijos klasėse, o **Michele Valley** jau kelerius metus eina lektorės pareigas jaunimo mišiose. Jos abi prisidė-jo prie "Maspeth Teen Club" įsteigimo.

Amerikos lietuvių kunigų seimas įvyko rugsėjo 20 d. Put-name, CT, seselių vienuolyno patalpose. Seime dar dalyvavo vysk. P. Baltakis, OFM, ir svečias iš Lietuvos - Kaišiadorių vysku-pas Juozas Matulaitis. Buvo ap-tarti įvairūs lietuvių sielovados reikalai, apsvarstyta galimybė dalyvauti 2000 m. birželio 1-4 d. Kaune įvyksiančiame eucharis-tiniame kongrese. Dabartinę Amerikos lietuvių kunigų cen-tro valdybą sudaro pirm. prel. A. Kontautas ir kunigai: R. Krasau-skas, J. Rikteraitis, Alb. Janiūnas, Vyt. Volertas, Z. Smilga, J. Pa-kalniškis ir Ad. Pupšys. Moderatorius - vysk. P. Baltakis, OFM.

Bernadeta Boreikaitė, gyv.: Tverėčiaus 16-19, Vilnius 2040, Lithuania, **ieško** savo motinos sesers - **Liucijos Boreikaitės-Rosell**, gimusios 1916 m. Ame-rikoje, Newark, NJ. Paskutinė žinia gauta 1980 m. iš Roches-ter, NY. Žinančius apie tetos Liucijos Rosell likimą nuoširdžiai prašau pranešti B. Boreikaitėi į Lietuvą aukščiauro nurodytu ad-resu. (sk.)

Marytė Shalins - Šalins-kienė, laidojimo įstaiigos Woodhaven, NY, savininkė, yra nuolatinė mūsų laikraščio rėmė-ja. Dabar ir vėl atsianti "Dar-bininko" palaikymui 200 dol. čekį. Nuoširdžiai dėkojame už nuolatinę paramą ir mūsų pa-stangų įvertinimą.

Adelaidė Balbata, St. Peters-burg, FL, šiemet ir vėl, kaip kas-met, apmokėjo prenumeratą su 80 dol. čekiu. Nuoširdžiai dėko-jame už nenuilstamą paramą ir dosnumą.

Prisiminta dr. Vinco Kudirkos mirties 100 metų sukaktis

Paulius Jurkus

Vinco Kudirkos mirties 100 metų sukakties minėjimo Kultūros Židinyje programos atlikėjai (iš k.): D. Sadauskas, V. Kochanskytė, I. Slavinskaitė, D. Sakaite

Pr. Giedgaudo, OFM, nuotr.

Dr. Vincas Kudirka, žymusis varpininkas, tautinio atgimimo žadintojas, sunkiai sirgęs džiova, mirė 1899 m. lapkričio 16 d. Kudirkos Naumiestyje. Buvo gimęs 1858 m. gruodžio 11 d.

JAV Krašto valdyba šią 100 metų mirties sukaktį sumanė paminėti, pasikviečiant tinkamas pajėgas, kad jos su minėjimo programa aplankytų lietuviškus telkinius. Programą organizavo KV kultūros tarybos pirmininkė Marija Remienė. Jos pakviestos, į Ameriką atvyko: su paskaita docentė Irena Slavinskaitė; lite-ratūrinei daliai - V. Kudirkos kūrinių paskaityti pakviesta dramos aktorė Virginija Kochan-skytė, pasižymėjusi skaitovė.

Šios dvi viešnios pirmiausia pasirodė Putname, CT. Iš ten atvyko į New Yorką. Kultūros Židinio didžiojoje salėje V. Ku-dirkos minėjimas įvyko spalio 17 d., sekmadienį, 3 v. popiet. Prie šio renginio čia dar prisijungė Lietuvos filharmonijos solistas Danielius Sadauskas. Jis į New Yorką atvyko pasisvečiuoti pas savo sūnų Kęstutį Sadauską, kuris tarnauja Lietuvos pasiuntinybėje prie Jungtinių Tautų ir gyvena New Yorko cen-tre Manhattane. Anksčiau solis-tas Danielius Sadauskas New Yorke yra lankęsis kokius tris kartus, koncertavęs ir Kultūros Židinyje. Dabar jis jau koncerta-vo Philadelphiaje, Bostone, Washingtono (Lietuvos pasiun-tinybėje).

Programa pradeda

Trumpu įvadinio žodžiu šio renginio programą pradėjo LB New Yorko apygardos pirminin-kas Kęstutis Bileris. Programą praves-ti pakviestas apygardos valdybos narys dr. Algis Plūra. Jis pirmiausia ir supažindino su docente Irena Slavinskaitė: ko-kius mokslus ji baigusi, ką dirbusi Lietuvoje.

Viešnia savo kalbą buvo rū-pestingai paruošusi ir pasirašiu-si. Tai buvo daugiau filosofinio pobūdžio paskaita, susitelkianti į Kudirkos veiklos reikšmę, *Tau-tiškos giesmės* prasmę. Jo mirties aplinkybės paminėtos tik trumpai, trumpai prisiminta ir jo as-meninė veikla 19 amžiaus pabaigoje, vykstant lietuvių tautini-am atgimimui. Kudirka buvo kiek pasidavęs laiko madai, kiek aplenkęs. Lietuvių tautinis laik-raštis *Aušra* jį prikėlė Lietuvai. Tuo metu jis sušvito didele veik-la, pasireiškė kaip tikras konver-titas. Tiesiog stebina jo pasišven-timas, jo nepalaužiama energija.

Vinco Kudirkos asmenyje reiškėsi ir dar naujas jo veiklos fak-torius. Jo senelis buvo prancūzų kilmės. Napoleono žygyje į Mas-kvą per Lietuvą 1812 m. dalyva-vo ir trys broliai, kilę iš neturtin-gos Prancūzijos vietovės. Grįž-dami jie susižavėjo Suvalkija ir vėliau visi trys persikėlė čia iš

Prancūzijos. Visi apsigyveno Su-valkijoje. Dr. Vinco Kudirkos tė-vas Motiejus buvo tikras ne-nuorama, bylinėjosi su savo tėvu dėl palikimo, triukšmingai vedė. Buvo nepaprastas, ambicingas, dinamiškas. Lietuvių tautoje to-kie charakteriai retenybė. Ir Vin-cas, atrodo, paveldėjo šiuos didy-bės mustus: siekti savo idealo, nepasiduoti.

Viešnia šią aplinkybę nemi-nėjo, neaiškino. Plačiau nagrinė-jo *Tautiškos giesmės* idėjinę pras-mę, bet apie himno muzikos lie-tuviškumą nieko neužsiminė. Ne taip seniai atrasta, kad himno melodijoje yra svetimų kompoz-i-torių įtakos.

Aktorė Virginija Kochanskytė

Virginija Kochanskytė kaip aktorė Amerikos lietuviams jau yra šiek tiek žinoma. Ji rimtai į savo darbą žiūri ir jam stropiai ruošiasi. Pakviesta būti skaitove šiame Kudirkos istoriniame pa-gerbime, ji pasirinko tai, kas jai labiausiai patikė. Deklamavo Kudirkos idealistinę poeziją, kviečiančią visus lietuviškam darbui, po to iš atminties pers-kaitė svarbiausią Kudirkos kū-rinį - "Lietuvos tilto atsimini-mus". Ši satyra - vizija, parašyta 1896 m., pranašavo sunkius laikus Lietuvai, bet ir jos pri-sikėlimą. Tais metais yra parašy-tas ir kitas idealistinis, labai svar-bus eilėraštis "Jei audra ištikus verstų stulpą vieną".

Prisiminė ir Kudirką žurnalis-tą, "Tėvynės varpus". Senų laikų dvasia buvo padovanota klausy-tojams. Kiekviena detalė jaudi-no, džiugino kūrinių interpretaci-ja.

Gaila, kad aktorė atsisakė įva-dinių pristatymų kiekvienam jos skaitomam tekstui, paaiškinant aplinkybes, kuriomis kūriny-s parašytas, kad klausytojas geriau suprastų, lengviau sektų kūrini. Buvo ir labai tylių vietų, kurios publikos beveik nepasiekė. Gal buvo verta pasinaudoti technine įranga (mikrofonu), kad iki deta-lės publika girdėtų pilną tekstą.

Solistas Danielius Sadauskas

Renginyje turėjo aiškiai paskirti - didžio veikėjo kūrybinį pa-likimą pristatyti taip, kad Ku-dirka ir šiais laikais būtų visada gyvas ir patrauklus. Tai nebuvo taip lengva. Kudirkos poezijoje bene tik vienas kūriny-s "Karvelėli mėllynasis" tinka tokiai iškilmei. Muziką šiai dainai sukūrė Čes-lovas Sasnauskas. Kūriny-s pa-trauklus, savo laiku turėjęs didelį pasisekimą.

Solistas atliko ir kitą dainą - Kudirkos "Labora" (muzika V. Klovos). Bet ši daina neatskleidė visos prasmės, kuri glūdi tekste. O gal irgi reikėjo specialaus paaiš-kinimo, įvado, kad ji klausytoją iškart patrauktų savo gilia pras-me?

Atliktos dar dvi dainos iš jo

išleisto rinkinio "Kanklės" - tai "Linksma pavasario atėjo diena" ir "Greičiau žirgeli".

Gal ir būtų užtekę pagerbti Vinčą Kudirką. Juk nebūtina griebtis svetimų kūrinių, kurie labai skiriasi savo epocha, stiliumi. Čia ne kiekis svarbu, bet pats prisiminimas ir meilė Kudir-kai, jo veiklai, jo muzikai.

Dainas D. Sadauskas dainavo vienas ir su fortepijono palyda, skambinant Daliai Sakaitei.

Solistas Danielius Sadauskas yra žvalus, gerai išsilaiko dai-nuojamo kūrinio rėmuose. Džiaugėmės jo dainavimo menu, kuriame švyti meilė lietuviškai muzikai.

Parodėlė

Prie šoninės sienos buvo iš-dėstyta ir nedidelė fotografijos parodėlė. Tai vaizdai iš Ku-dirkos tėviškės, jo gyventos aplinkos.

- o -

New Yorko artumoje, Mill-town, NJ, gyvena poetė Kotryna Grigaitytė-Graudienė, kuriai Vin-cas Kudirka yra tikras dėdė; jos motina buvo Jonieška Grigai-tienė. Poetė su dideliu pietizmu laikė dėdės nuotrauką ir kartojo jo žodžius, pasakytus jos moti-nai: *Ateis laikas, Lietuva kelsis laisva, ir visi kalbės lietuviškai!*

Kiekvieną lietuvių, nesvarbu, kur jis begyventų, ar Lietuvoje, ar išeivijoje, ar Sibiro taigose, užkalbina du Vinco Kudirkos paminklai.

Pirmas - Naumiesty, Meištų kapinėse, prie Vinco Kudirkos kapo 1902 m. spalio 24 d. buvo pastatytas paminklas, vaizduo-jantis nulaužto ažuolo kamieną. Jame Vinco Kudirkos atvaizdas, vardas, pavardė, gimimo ir mirties metai. Žemiau iškalti Lie-tuvos himno žodžiai:

*Tegul saulė Lietuvos
tamsumus prašalina,
Ir šviesa, ir tiesa
mūs žingsnius telydi.
Tegul meilė Lietuvos
dega mūsų širdyse,
Vardan tos Lietuvos
vienybė težydi.*

(Vincas Kapsas)

Šis įrašas sovietų vyriausybei atrodė priešvalstybiškas ir, Su-valkų gubernatoriui įsakius, Naumiėsčio poolicijos viršininkas Gorelovas pasamdė vietinį šalt-kalvį P. Zalevskį, kad jis tą posmą iškirstų iš paminklo. Taip 1903 metais naktį iš kovo 2 į 3 buvo raidės iš paminklo iškapotos.

Bet žodžiai, iškirsti iš granito paminklo, išliko visų lietuvių širdyse.

Antras - Kudirkos Naumiestyje 1934 m. atidengtas skulptoriaus V. Grybo sukurtas pamink-las. Iškėlęs dešinę ranką, Vincas Kudirka kviečia viso pasaulio lie-tuvius sugauti ir ugdyti Lietuvą!

Kaip kad vargų ir okupacijų metais jis kvietė: *Kelkite, kelkite, išsilaikykite! Ateis laisvės dienos ir Lietuvai!*

SKELBIMAI

Tik 33 centai už minutę skambinant į Lietuvą: 8,9 cen-to - JAV. Pigu. Patrauklu. Patikima. Jokių mėnesinių mokesčių. Tarptautinė telefono bendrovė IE COM aptarnauja lietuvių nuo 1983 metų. Teiraukitės lietuviškai 708-386-0556. (sk.)

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimose. Turi susikal-bėti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Patikima agen-tūra. Tel. (516) 377-1401. (sk.)

Lietuvis, lauko priežiūros darbų (landscaping/maintenance) ben-drovės savininkas, Washington, DC, **ieško dviejų darbininkų**, kurie galėtų atlikti lauko priežiūros dar-bus. Pradinis mokestis \$6.00 į val. ir viršvalandžiai. Reikalingas darbo leidimas. Suteikiamas pigus butas - 130 dol. mėnesiui. Tel. (202) 244-2373. (sk.)

Moteris iš Lietuvos ieško darbo prižiūrėti ligonius. Turi gerą patyrimą. Skambinti (718) 348-4709. (sk.)

LIETUVOS STUDENTŲ CENTRAS

patikimai ir garantuoti

** keičia vizas J1, B1 - B2 į F1 arba L1;

** padeda gauti Social Security su leidimu dirbti;

** ruošia visus pakvietimo do-kumentus;

** K-1 & K-2 vizos iš Lietuvos.

Dėl papildomos informaci-jos teiraukitės telefonu nuo 13 val.: **212-725-8807.**

(sk.)

"LIETUVOS AIDAS" - Vil-niuje leidžiamas patriotinės minties ir plačios informacijos dienraštis, siuntinėjamas oro paštu kas savaitę po 5 nume-rius voke, skaitytoją pasiekia per 7 dienas. Išaugus pašto ir leidy-bos išlaidoms, "Lietuvos aidas" metinė prenumerata JAV kai-nuoja: metams - 360 dol.; pusei metų - 180 dol. Čekiai rašomi "Lietuvos aidas" vardu ir siun-čiami "Lietuvos aidas", Mairo-nio 1, Vilnius 2710, Lithuania. Tel. 610-544, Fax. 224-876.

Kretingos pranciškonų labdaros valgyklai, kuri buvo aprašyta DARBININKO Nr. 29, aukojos:

Leo Bagdonas, Sunny Valley, OR, - 100.00 dol.

Alberta Clark, Sebastian, FL, - 100.00 dol.

Norintieji prisidėti prie šios valgyklos išlaikymo, prašomi aukas siųsti:

Franciscan Fathers

361 Highland Blvd.

Brooklyn, NY 11207.

Pažymėkite, kad tai jūsų auka Kretingos vienuolyno labdaros valgyklai.

VILTIES siuntinių agentū-ra praneša, kad į Brooklyną **Vil-ties** atstovai atvyks š. m. **lap-kričio 13 d.** ir nuo 12 iki 13 val. p.p. priims siuntinius Kul-tūros Židinio kieme, buv. spaus-tuvės patalpose. Brooklyne mūsų atstovas yra **Alg. Jankauskas, tel. (718) 849-2260.** Susita-rus paims siuntinius iš namų.

Atlantic Express corp., siuntinių į Lietuvą persiuntimo bendrovė, siuntinius vėl priims **lapkričio 20 d.**, šeštadienį, nuo 11 val. iki 12 val. ryto Kul-tūros Židinio kieme. Dėl infor-macijų - **tel. (914) 258-5133.**

Siuntiniai į Lietuvą laivu arba oru. Pinigai pervedami **doleriais** per 2 - 5 dienas.

TRANSPAK,

4545 W. 63rd St.

Chicago, IL 60629

tel. (773) 838-1050.